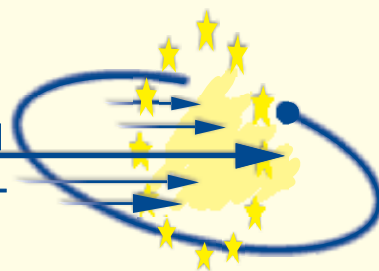

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ 2006-2007

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
OFFICE OF THE COMMISSIONER FOR STATE AID CONTROL

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
2006 - 2007

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008

Στατιστική Έρευνα
Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων
για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων

Η παρούσα Έρευνα υποβάλλεται από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σύμφωνα με την παράγραφο (ι) του άρθρου 9Α των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007.

Σεπτέμβριος 2008

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Αρ. Φακ.: Ε.Ε.Κ.Ε. 25.07.001.02

Εξοχότατο
Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας,
Λευκωσία

Εξοχότατε,

Έχω την τιμή να υποβάλω τη Στατιστική Έρευνά μου για την περίοδο 2006 - 2007 αναφορικά με την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με την παράγραφο (ι) του άρθρου 9Α των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007.

Με εξαιρετική τιμή

(Χρίστος Ανδρέου)

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Λευκωσία, 30 Σεπτεμβρίου, 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1.	Νομοθετικό Πλαίσιο - Αρμοδιότητες του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων	10
2.	Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις	12
II.	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	14
1.	Κρατικές ενισχύσεις 2006-2007	15
2.	Βιομηχανία και Υπηρεσίες	27
2.1	Οριζόντιοι στόχοι	27
2.2	Συγκεκριμένοι τομείς	28
2.2.1	Μεταποιητική βιομηχανία	29
2.2.2	Μεταφορές	30
2.2.3	Ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο	31
3.	Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis)	32
III.	ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	33
IV.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	35
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	37
	ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	39
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	45
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	49
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	55

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1:	Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς αριθμούς	15
Πίνακας 2:	Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς αριθμούς (εξαιρουμένης της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης προς τις Κυπριακές Αερογραμμές)	16
Πίνακας 3:	Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο	20
Πίνακας 4:	Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο (% επί του συνόλου)	22
Πίνακας 5:	Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο - (% επί του σύνολο) (με εξαίρεση τις ενισχύσεις προς τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και την ενίσχυση αναδιάρθρωσης)	23
Πίνακας 6:	Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης	25
Πίνακας 7:	Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης (εξαιρουμένων των ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών)	26
Πίνακας 8:	Κρατικές ενισχύσεις οριζόντιων στόχων	27
Πίνακας 9:	Μερίδιο οριζόντιων στόχων ως προς το σύνολο των οριζόντιων ενισχύσεων	28
Πίνακας 10:	Κρατικές ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία	29
Πίνακας 11:	Κρατικές ενισχύσεις στις μεταφορές	30
Πίνακας 12:	Ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο	31

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1: Κατανομή ενισχύσεων στις δύο κύριες κατηγορίες, 2006	17
Διάγραμμα 2: Κατανομή ενισχύσεων στις δύο κύριες κατηγορίες, 2007	17
Διάγραμμα 3: Κατανομή ενισχύσεων (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης) στις δύο κύριες κατηγορίες, 2006	19
Διάγραμμα 4: Κατανομή ενισχύσεων (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης) στις δύο κύριες κατηγορίες, 2007	19
Διάγραμμα 5: Κρατικές ενισχύσεις κατά κλάδο/στόχο	24
Διάγραμμα 6: Κρατικές ενισχύσεις κατά κλάδο/στόχο (εξαιρουμένων των ενισχύσεων στη γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης)	24
Διάγραμμα 7: Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης	25

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με την παράγραφο (ι) του άρθρου 9Α των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής ο «Έφορος») ετοιμάζει και υποβάλλει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Ετήσια Στατιστική Έρευνα για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων.

Η παρούσα Στατιστική Έρευνα καλύπτει τη χρονική περίοδο από 1^η Ιανουαρίου 2006 μέχρι 31^η Δεκεμβρίου 2007. Κατά συνέπεια μπορεί να γίνει σύγκριση του ύψους και των κατηγοριών των ενισχύσεων που παραχωρήθηκαν μέσα στο 2007 σε σχέση με αυτές που είχαν χορηγηθεί κατά τη διάρκεια του 2006 και να εξαχθούν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα. Για το έτος 2006 λήφθηκαν αναθεωρημένα στοιχεία τόσο από τις Αρμόδιες Αρχές για τις ενισχύσεις που παραχώρησαν όσο και από τη Στατιστική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών για ορισμένα στατιστικά μεγέθη (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, πληθυσμό, προστιθέμενη αξία διάφορων κλάδων της οικονομίας κ.ά.).

Ι. Νομοθετικό Πλαίσιο - Αρμοδιότητες του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων στην Κυπριακή Δημοκρατία ρυθμίζεται από τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007 (εφεξής ο «Νόμος»). Σύμφωνα με το Νόμο κάθε Αρμόδια Αρχή πριν από την παραχώρηση οποιασδήποτε ενίσχυσης οφείλει να κοινοποιήσει προσχέδιο του μέτρου ενίσχυσης στον Έφορο για αξιολόγηση. Ο Έφορος αξιολογεί τα μέτρα ενισχύσεων με βάση το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις και εκδίδει νομικά δεσμευτικές αποφάσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες ενισχύσεων, οι οποίες απαλλάσσονται από τη διαδικασία της εκ των προτέρων κοινοποίησής τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής η «Επιτροπή»), ενώ γνωμοδοτεί και καθοδηγεί τις Αρμόδιες Αρχές επί όλων των υπόλοιπων κατηγοριών ενισχύσεων, προτού κοινοποιηθούν στην Επιτροπή. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι ενισχύσεις προς όφελος αποκλειστικά των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (εφεξής οι «ΜΜΕ»), οι ενισχύσεις για την απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και την περιφερειακή ανάπτυξη απαλλάσσονται από τη διαδικασία κοινοποίησής τους στην Επιτροπή.

Κανένα προσχέδιο κρατικής ενίσχυσης δεν τίθεται σε ισχύ χωρίς να έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης ή γνωμοδότηση από τον Έφορο, ανάλογα με την περίπτωση (εκτός των ενισχύσεων *de minimis*). Σύμφωνα με το άρθρο 18 του Νόμου, σε περίπτωση που σχετικό προσχέδιο κρατικής ενίσχυσης τεθεί σε ισχύ στη Δημοκρατία χωρίς την έγκριση ή χωρίς τη γνωμοδότηση του Εφόρου, ανάλογα με την περίπτωση, ο Έφορος δύναται, με δεόντως αιτιολογημένη απόφασή του, να διατάξει το δικαιούχο του προσχεδίου κρατικής ενίσχυσης να επιστρέψει οποιοδήποτε ποσό έχει λάβει καταβάλλοντας και το νόμιμο τόκο.

Εκτός από την αξιολόγηση όλων των προσχεδίων κρατικών ενισχύσεων και την έκδοση απόφασης ή γνωμοδότησης, ανάλογα με την περίπτωση, οι υπόλοιπες εξουσίες και καθήκοντα του Εφόρου, όπως ορίζονται στο Νόμο, έχουν ως εξής:

- Είναι υπεύθυνος για τη γενική εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 [για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Άρθρου 93 (τώρα, κατόπιν τροποποίησης, Άρθρο 88) της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής η «Συνθήκη ΕΚ»)] και των εκτελεστικών διατάξεων που έχουν θεσπισθεί ή που θα θεσπισθούν από την Επιτροπή δυνάμει του Άρθρου 27 του εν λόγω Κανονισμού.
- Ελέγχει την υλοποίηση και το τελικό αποτέλεσμα των παραχωρούμενων κρατικών ενισχύσεων.
- Εξασφαλίζει από τις Αρμόδιες Αρχές εκθέσεις για την υλοποίηση και το τελικό αποτέλεσμα της παραχώρησης κάθε συγκεκριμένης κρατικής ενίσχυσης.

-
- Υποβάλλει στην Επιτροπή οποιαδήποτε στοιχεία που ζητούνται από αυτήν σε σχέση με κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία.
 - Συγκεντρώνει, επεξεργάζεται, και παρακολουθεί όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με κρατικές ενισχύσεις.
 - Ελέγχει και εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις ή γνωμοδοτήσεις ανάλογα με την περίπτωση επί όλων των προσχεδίων κρατικών ενισχύσεων που απευθύνονται στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας¹.
 - Ετοιμάζει και διατηρεί ενημερωμένο Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων, Κεντρικό Μητρώο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, Κεντρικό Μητρώο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας στον Τομέα της Γεωργίας και Κεντρικό Μητρώο Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας στον Τομέα της Αλιείας.
 - Εκπαιδεύει και ενημερώνει όλες τις Αρμόδιες Αρχές και τους εμπλεκόμενους φορείς για θέματα κρατικών ενισχύσεων.
 - Ετοιμάζει και υποβάλλει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Ετήσια Έκθεση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του με παρατηρήσεις και εισηγήσεις, και Ετήσια Στατιστική Έρευνα για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων.
 - Αντιπροσωπεύει τη Δημοκρατία στη Συμβουλευτική Επιτροπή για τις Κρατικές Ενισχύσεις και σε οποιαδήποτε άλλη επιτροπή, σώμα, ομάδα εργασίας, συνέδριο που αφορά σε θέματα παροχής κρατικών ενισχύσεων και που λαμβάνει χώρα είτε στη Δημοκρατία είτε στο εξωτερικό.

¹ Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων στους τομείς αυτούς περιήλθε στις αρμοδιότητες του Εφόρου με τη θέσπιση του περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2005 [Ν117(Ι)/2005], ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Οκτώβριο του 2005.

2. Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις

Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί έναν από τους τομείς της πολιτικής ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΕΕ»), η οποία συμπεριλαμβάνει τον έλεγχο των περιοριστικών συμφωνιών των επιχειρήσεων, την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, τον έλεγχο των συγκεντρώσεων και την απελευθέρωση των αγορών. Η πολιτική ανταγωνισμού εδράζεται στην ίδια τη Συνθήκη ΕΚ και συγκεκριμένα στα Άρθρα 81 μέχρι 89 με βάση τα οποία η ΕΕ θέσπισε ειδικούς και λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή της.

Η αναγκαιότητα της πολιτικής του ανταγωνισμού εκπηγάει από τις ίδιες τις θεμελιώδεις αρχές της ΕΕ έτσι όπως τέθηκαν στο κείμενο της Συνθήκης ΕΚ. Εκεί αναφέρεται ότι η δράση των κρατών μελών και της Κοινότητας ασκείται «σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοικτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό» [Άρθρο 4(1)]. Η εφαρμογή της αρχής αυτής στην πολιτική της ΕΕ είναι η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς, δηλαδή ενός χώρου όπου πρόσωπα, αγαθά, υπηρεσίες και κεφάλαια διακινούνται ελεύθερα.

Η πολιτική του ανταγωνισμού συνδέεται άρρηκτα με τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς. Αντικείμενό της είναι η διαφύλαξη των συνθηκών εκείνων που θα επιτρέψουν στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο εδρεύουν, να ανταγωνίζονται μεταξύ τους επί ίσοις όροις. Η ορθή λειτουργία και ενδυνάμωση της εσωτερικής αγοράς, η οποία αποτελεί τον πυρήνα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, δε νοείται χωρίς την αυστηρή εφαρμογή κοινών κανόνων που να εμποδίζουν αποτελεσματικά τα κράτη μέλη αλλά και τις επιχειρήσεις να θέτουν φραγμούς στην ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων και υπηρεσιών, να νοθεύουν άμεσα τον υγιή ανταγωνισμό ή να ακολουθούν πρακτικές που καταλήγουν στα ίδια αποτελέσματα.

Ωστόσο, ο ελεύθερος και υγιής ανταγωνισμός δεν είναι αυτοσκοπός της γενικότερης πολιτικής της ΕΕ. Η Συνθήκη ΕΚ θέτει σημαντικούς παράλληλους στόχους της δράσης των κρατών μελών και της Κοινότητας, όπως, για παράδειγμα, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών, την προστασία του περιβάλλοντος, την παροχή ψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας και παιδείας, την προστασία των καταναλωτών, και τη διατήρηση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου των αγροτών. Κατά συνέπεια οι διάφορες κοινοτικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής του ανταγωνισμού, καλούνται να εξυπηρετήσουν ταυτόχρονα την επίτευξη των διάφορων στόχων της Ένωσης, οι οποίοι σε ορισμένες περιπτώσεις είναι αντικρουόμενοι. Για παράδειγμα, η πλήρως απρόσκοπτη λειτουργία της αγοράς δεν οδηγεί αναγκαστικά στην οικονομική σύγκλιση των διάφορων κρατών και περιφερειών της ΕΕ ούτε και συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος. Η αγορά χαρακτηρίζεται επίσης από επιμέρους αδυναμίες, όπως η μη επαρκής χρηματοδότηση των ΜΜΕ, η ανάπτυξη των οποίων είναι καίριας σημασίας για τη μείωση της ανεργίας. Οι παρεμβάσεις, λοιπόν, είτε σε κρατικό είτε σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, που είναι απαραίτητες στο πλαίσιο των λοιπών πολιτικών της Ένωσης, γίνονται αποδεκτές και προβλέπονται στα κείμενα της Συνθήκης ΕΚ και γενικότερα στο κοινοτικό δίκαιο, συχνά ως παρεκκλίσεις από τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς και του ανταγωνισμού.

Ειδικότερα στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, οι κοινοτικοί κανόνες θέτουν μεν κάθε μέτρο κρατικής ενίσχυσης υπό τον αυστηρό έλεγχο του κοινοτικού δικαίου καθορίζουν, όμως, και τα πλαίσια μέσα στα οποία μπορεί να κριθούν τέτοια μέτρα ως συμβατά με την κοινή αγορά. Η βασική ειδοποιός διαφορά μεταξύ των επιτρεπόμενων και μη επιτρεπόμενων κρατικών ενισχύσεων είναι ότι οι πρώτες έχουν πάντοτε το χαρακτήρα κινήτρου. Ενθαρρύνουν, δηλαδή, τις επιχειρήσεις να προβούν σε πρόσθετες ενέργειες ή δραστηριότητες που είναι σημαντικές για την ανάπτυξη και βελτίωση των ίδιων των επιχειρήσεων αλλά και της οικονομίας γενικότερα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι επενδυτικές ενισχύσεις προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, προς τις επιχειρήσεις μειονεκτικών περιοχών, οι ενισχύσεις για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, επαγγελματικής εκπαίδευσης και καινοτομίας. Αντιθέτως είναι κατά κανόνα μη συμβατές με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις που απλώς βελτιώνουν την οικονομική θέση του δικαιούχου χωρίς αυτός να αναλαμβάνει καμία υποχρέωση ούτε να προβαίνει σε δραστηριότητα προς ουσιαστικό όφελος της επιχείρησής του και του συνόλου.

Η διάκριση αυτή έχει άμεσες συνέπειες στις πολιτικές των κρατών μελών σχετικά με την οικονομική στήριξη των επιχειρήσεων. Οδηγεί αναγκαστικά τις εθνικές κυβερνήσεις σε ορθολογικότερη χρήση των δημόσιων πόρων με τρόπο που αποφέρει συγκεκριμένα θετικά αποτελέσματα. Είναι σαφές ότι δεν επιτρέπονται οι άσκοπες επιχορηγήσεις, όπως, για παράδειγμα, η κάλυψη ζημιών ή οι φορολογικές απαλλαγές άνευ αντικειμένου, που, σε πολλές περιπτώσεις, διατηρούν τεχνητά εν ζωή αντιπαραγωγικές και μη ανταγωνιστικές οικονομικές δραστηριότητες δεσμεύοντας πολύτιμους παραγωγικούς συντελεστές αλλά και κρατικούς πόρους.

Ως εκ τούτου εκτιμάται ότι και στην Κύπρο η εφαρμογή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων θα προσφέρει σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά οφέλη, που ενδεχομένως να μην προέκυπταν σε αντίθετη περίπτωση.

II. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Η παρούσα Έρευνα, η οποία, όπως έχει προαναφερθεί, καλύπτει τα έτη 2006-2007, ετοιμάστηκε με βάση τα στοιχεία και εκθέσεις που έχουν υποβληθεί από τις Αρμόδιες Αρχές. Δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 17 του Νόμου, κάθε Αρμόδια Αρχή που χορηγεί κρατική ενίσχυση, υπό οποιαδήποτε μορφή, οφείλει να υποβάλλει στον Έφορο ετήσια έκθεση που να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το συνολικό αριθμό των δικαιούχων και το συνολικό ποσό που παραχωρήθηκε.

Σημειώνεται, ωστόσο, ότι ένας μεγάλος αριθμός μέτρων (κυρίως μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης κρατικής/δασικής γης), που τέθηκαν σε εφαρμογή πριν από τις 10.12.1994 και δεν υπέστησαν μετέπειτα καμία ουσιώδη τροποποίηση, δεν περιλαμβάνονται στη Στατιστική Έρευνα. Αυτό γιατί σύμφωνα με το άρθρο 22 και το Παράρτημα IV της πράξης περί των όρων προσχώρησης των νέων κρατών μελών και των τροποποιήσεων των συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η ΕΕ θεωρούνται υφιστάμενες ενισχύσεις οι οποίες μπορούν να συνεχιστούν έστω κι αν δεν είναι συμβατές με τους κοινοτικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Συνεπώς τα μέτρα αυτά δεν κοινοποιήθηκαν στον Έφορο ούτε υπολογίστηκε το ύψος της κρατικής ενίσχυσης (δηλαδή η διαφορά μεταξύ του αγοραίου ενοικίου, το οποίο θα έπρεπε να εκτιμηθεί, και του καταβαλλόμενου ενοικίου). Ωστόσο, ένας μικρός αριθμός τέτοιων συμβάσεων περιλαμβάνεται στην Έρευνα καθότι αυτές κοινοποιήθηκαν κατά τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις στην ΕΕ.

Η Έρευνα χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται το σύνολο των κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με ορισμένα οικονομικά μεγέθη, το σύνολο των κρατικών ενισχύσεων κατά τομέα/στόχο, και το σύνολο των κρατικών ενισχύσεων με βάση τη μορφή της ενίσχυσης (επιχορηγήσεις, εγγυήσεις δανείων, επιδοτήσεις επιτοκίων δανείων κλπ).

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι κρατικές ενισχύσεις σύμφωνα με την κατηγορία στην οποία εμπίπτουν (οριζόντιοι στόχοι, βιομηχανία, παροχή υπηρεσιών κλπ).

Στο τρίτο μέρος γίνεται ειδική αναφορά για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), ενώ στο τέταρτο μέρος γίνεται σύγκριση με το επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων στην ΕΕ.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την ετοιμασία της Στατιστικής Έρευνας 2006-2007 για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων περιγράφεται αναλυτικά στο Τεχνικό Παράρτημα της παρούσας Έρευνας. Σημειώνεται ότι η μεθοδολογία, η παρουσίαση και ο τρόπος υπολογισμού των κρατικών ενισχύσεων ακολουθούν πιστά την ισχύουσα πρακτική της Επιτροπής, η οποία διενεργεί ετησίως συνολική στατιστική επισκόπηση για τα κράτη μέλη με βάση τα στοιχεία που της υποβάλλονται από αυτά.

Ι. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ 2006-2007

Πίνακας Ι: Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς αριθμούς (£)

	2006	2007	% Μεταβολής
Σύνολο κρατικών ενισχύσεων σε τρέχουσες τιμές, εκ των οποίων:	48.566.377	62.555.866	28,80%
ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας	6.180.325	14.655.409	137,13%
ένισχυση αναδιάρθρωσης Κυπριακών Αερογραμμών	0	9.133.810	-
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές	8.448.600.000	9.110.100.000	7,83%
Κρατικές ενισχύσεις ως ποσοστό επί του ΑΕΠ	0,57%	0,69%	19,45%
Πληθυσμός	772.600	787.600	1,94%
Κατά κεφαλή κρατικές ενισχύσεις	63	79	26,35%
Απασχολούμενο Εργατικό Δυναμικό	358.900	370.000	3,09%
Κρατικές ενισχύσεις ανά εργαζόμενο	135	169	24,94%
Συνολικές Κυβερνητικές Δαπάνες	3.670.300.000	3.978.800.000	8,41%
% Κρατικών ενισχύσεων ως προς τις Κυβερνητικές Δαπάνες	1,32%	1,57%	18,82%

Από τον Πίνακα Ι πιο πάνω διαφαίνεται ότι το συνολικό ύψος των κρατικών ενισχύσεων για το έτος 2007, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, αυξήθηκε πέραν του 28% σε σχέση με το προηγούμενο έτος ή κατά £14 εκ. περίπου σε απόλυτους αριθμούς. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε δύο βασικούς λόγους, όπως εμφανίζεται στον πιο πάνω Πίνακα:

- i) στην παραχώρηση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης στις Κυπριακές Αερογραμμές υπό μορφή κυβερνητικής εγγύησης επί δανείου ύψους £45,7 εκ. περίπου εντός του 2007², και
- ii) στον υπερδιπλασιασμό των ενισχύσεων στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας από τα διάφορα σχέδια που διαχειρίζεται το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσιικών Πόρων και Περιβάλλοντος (κυρίως από το σχέδιο για τη συμπληρωματική κρατική χρηματοδότηση του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006).

Επισημαίνεται συναφώς ότι στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας κατά το 2007 παραχωρήθηκαν επιδοτήσεις ύψους £34,1 εκ. (το αντίστοιχο ποσό για το 2006 ήταν £28,4 εκ.) από το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΣΑΑ), που συγχρηματοδοτείται από το κράτος και την ΕΕ, ποσό το οποίο δεν εμπίπτει στην έννοια της κρατικής ενίσχυσης. Επίσης, όσες ενισχύσεις παραχωρούνται από τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών σε διάφορες τάξεις παραγωγών στα πλαίσια των άμεσων πληρωμών δε συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα

² Η Επιτροπή σε περιπτώσεις κυβερνητικών εγγυήσεων επί δανείων που εξασφαλίζονται από τον ιδιωτικό τομέα από προβληματικές επιχειρήσεις λογίζει ως κρατική ενίσχυση ποσοστό 20% επί του δανείου (δηλ. £9,1 εκ. περίπου στην περίπτωση των Κυπριακών Αερογραμμών)

Στατιστική Έρευνα. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2006 καταβλήθηκαν συνολικά £40,6 εκ. περίπου ως άμεσες πληρωμές στους παραγωγούς, ενώ κατά το 2007 το αντίστοιχο ποσό ανήλθε σε £59,7 εκ. περίπου.

Σημειώνεται ότι το ύψος των ενισχύσεων σε απόλυτους αριθμούς δεν έχει καθοριστική σημασία. Στη δική της ετήσια στατιστική επισκόπηση η Επιτροπή συγκρίνει το ύψος των κρατικών ενισχύσεων καθώς και την τάση που διαμορφώνεται μεταξύ των κρατών μελών σε σχέση κυρίως με το ΑΕΠ. Ως ποσοστό επί του ΑΕΠ, οι συνολικές κρατικές ενισχύσεις στην Κύπρο αυξήθηκαν από 0,57% το 2006 σε 0,69% το 2007. Ως ποσοστό επί του συνόλου των κυβερνητικών δαπανών οι συνολικές ενισχύσεις αυξήθηκαν από 1,32% σε 1,57%, ενώ οι κατά κεφαλή κρατικές ενισχύσεις αυξήθηκαν από £63 το 2006 σε £79 το 2007. Οι ενισχύσεις ανά εργαζόμενο στην οικονομία παρουσίασαν ποσοστιαία αύξηση 25% περίπου το 2007 σε σύγκριση με το 2006.

Στον Πίνακα 2 πιο κάτω παρουσιάζεται το ύψος των κρατικών ενισχύσεων τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς αριθμούς αφού αφαιρέθηκε η ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς τις Κυπριακές Αερογραμμές, η οποία δεν είναι επαναλαμβανόμενη, έτσι ώστε η σύγκριση με το προηγούμενο έτος να είναι πιο αντιπροσωπευτική.

**Πίνακας 2: Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς αριθμούς (£)
(εξαιρουμένης της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης προς τις
Κυπριακές Αερογραμμές)**

	2006	2007	% Μεταβολής
Σύνολο κρατικών ενισχύσεων σε τρέχουσες τιμές, εκ των οποίων:	48.566.377	53.422.056	10,00%
ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας	6.180.325	14.655.409	137,13%
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές	8.448.600.000	9.110.100.000	7,83%
Κρατικές ενισχύσεις ως ποσοστό επί του ΑΕΠ	0,57%	0,59%	2,01%
Πληθυσμός	772.600	787.600	1,94%
Κατά κεφαλή κρατικές ενισχύσεις	63	68	7,90%
Απασχολούμενο Εργατικό Δυναμικό	358.900	370.000	3,09%
Κρατικές ενισχύσεις ανά εργαζόμενο	135	144	6,70%
Συνολικές Κυβερνητικές Δαπάνες	3.670.300.000	3.978.800.000	8,41%
% Κρατικών ενισχύσεων ως προς τις Κυβερνητικές Δαπάνες	1,32%	1,34%	1,47%

Από τον Πίνακα 2 διαπιστώνεται ότι η αφαίρεση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης διαφοροποιεί σημαντικά τα αποτελέσματα και τις σχετικές συγκρίσεις. Συγκεκριμένα, για το έτος 2007 το ύψος των συνολικών κρατικών ενισχύσεων μειώνεται σε £53,4 εκ. περίπου ή σε ποσοστό 0,59% του ΑΕΠ. Αντίστοιχα, για το 2006 το ύψος των κρατικών ενισχύσεων παραμένει £48,6 εκ. περίπου ή σε ποσοστό 0,57% επί του ΑΕΠ. Η ποσοστιαία αύξηση των κρατικών ενισχύσεων το 2007 σε σχέση με το προηγούμενο έτος είναι μόλις 10%. Ως εκ τούτου η αύξηση των ενισχύσεων ως ποσοστό επί του ΑΕΠ είναι οριακή.

Εάν αφαιρεθούν επίσης οι ενισχύσεις προς τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και της αλιείας, διαπιστώνεται ότι το συνολικό ύψος των κρατικών ενισχύσεων στους υπόλοιπους τομείς μειώθηκε από £42,4 εκ. περίπου το 2006 σε £38,8 εκ. το 2007. Ως ποσοστό επί του ΑΕΠ οι ενισχύσεις στους υπόλοιπους τομείς ήταν 0,43% το 2007 σε σύγκριση με 0,5% το 2006, δηλαδή παρουσιάζουν μείωση τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και ως ποσοστό επί του ΑΕΠ. Τονίζεται ότι η πρακτική αυτή, δηλαδή να απαλείφονται οι ενισχύσεις προς τους προαναφερθέντες τομείς, ακολουθείται και από την Επιτροπή καθότι διαφοροποιούνται αισθητά τα αποτελέσματα και η τάση των κρατικών ενισχύσεων σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ.

Τα διαγράμματα 1 και 2 πιο κάτω παρουσιάζουν ξεχωριστά για κάθε έτος την κατανομή του συνόλου των κρατικών ενισχύσεων σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

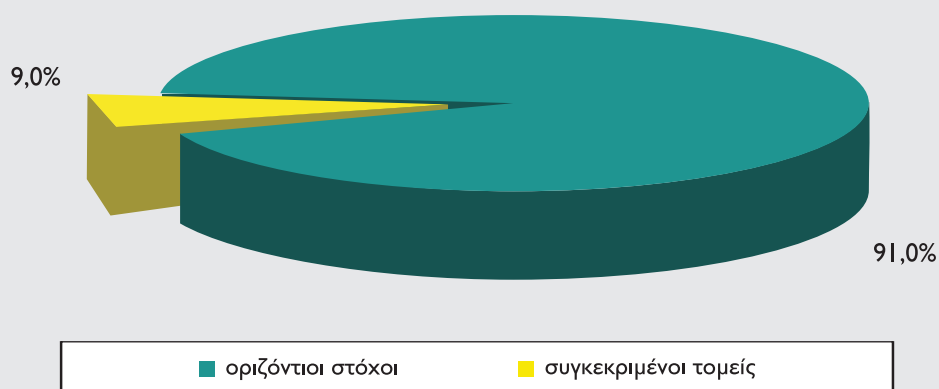
-
- i) τις κρατικές ενισχύσεις που έχουν οριζόντιους στόχους, όπως είναι η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η προώθηση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, η επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων, η ανάπτυξη των υποβαθμισμένων περιφερειών, η προστασία του περιβάλλοντος κ.ά., οι οποίες δεν έχουν πρωταρχικό σκοπό την ενίσχυση κάποιων συγκεκριμένων κλάδων παραγωγής αλλά θεωρείται ότι αντιμετωπίζουν ορισμένες αδυναμίες του μηχανισμού της αγοράς, και
 - ii) τις κρατικές ενισχύσεις που στοχεύουν στην απάμβλυνση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένοι κλάδοι της οικονομίας ή στην ανάπτυξη ορισμένων κλάδων ή συγκεκριμένων επιχειρήσεων (π.χ. η ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών). Οι ενισχύσεις αυτές θεωρείται ότι έχουν περισσότερο στρεβλωτικές συνέπειες για τον ανταγωνισμό από ό,τι οι ενισχύσεις οριζόντιων στόχων.

Όπως φαίνεται από τα πιο πάνω διαγράμματα, και για τα δύο υπό επισκόπηση έτη υπερισχύουν οι οριζόντιες ενισχύσεις. Κατά το 2007, όμως, η υπεροχή αυτή μειώνεται στο 55,4% (79,4% το 2006). Αυτό οφείλεται αποκλειστικά στην ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών καθώς επίσης και στον υπερδιπλασιασμό των κρατικών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, οι οποίες εξ ορισμού έχουν τομεακό χαρακτήρα.

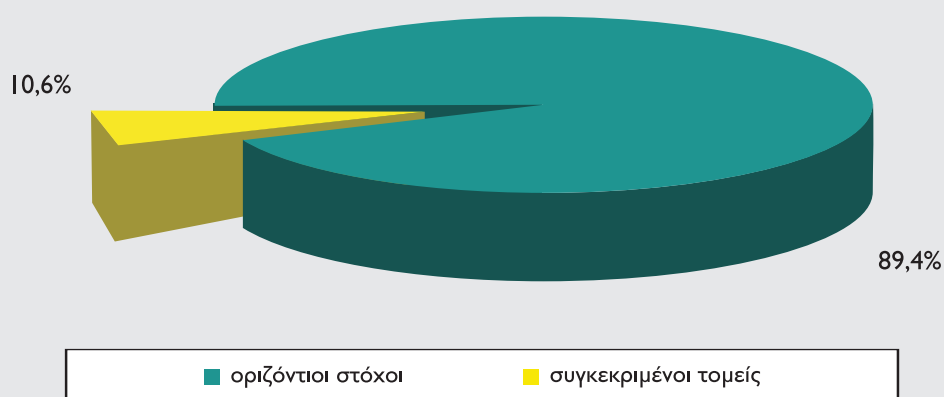
Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλα σχεδόν τα νέα σχέδια ενισχύσεων που προωθήθηκαν από τις Αρμόδιες Αρχές, κυρίως προς αντικατάσταση ορισμένων που καταργήθηκαν κατά την προενταξιακή περίοδο, είχαν ως νομική βάση κάποιο από τα νομοθετήματα της Επιτροπής που επιτρέπει τη χορήγηση οριζόντιων ενισχύσεων, ενώ μερικά άλλα τροποποιήθηκαν για να συνάδουν με τους κανόνες αυτούς.

Όπως είναι λογικό, ο στόχος της Κοινότητας είναι ο αναπροσανατολισμός των ενισχύσεων σε οριζόντιους στόχους αφού, όπως επεξηγήθηκε ανωτέρω, οι οριζόντιες ενισχύσεις έχουν λιγότερα στρεβλωτικά αποτελέσματα στον ανταγωνισμό και μεγαλύτερα κοινωνικά οφέλη. Η σύγκριση που κάνει η Επιτροπή μεταξύ κρατών μελών διαφοροποιείται ανάλογα με τη συμπερίληψη σε αυτήν των ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας.

Διάγραμμα 3: Κατανομή ενισχύσεων (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης) στις δύο κύριες κατηγορίες, 2006

Διάγραμμα 4: Κατανομή ενισχύσεων (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης) στις δύο κύριες κατηγορίες, 2007

Προκειμένου να διαφανεί καλύτερα ο αναπροσανατολισμός των ενισχύσεων που παρέχονται στην Κύπρο από τις τομεακές στις οριζόντιες ενισχύσεις, τα διαγράμματα 3 και 4 πιο πάνω παρουσιάζουν την κατανομή των ενισχύσεων προς τις δύο κύριες κατηγορίες κατά τα δύο υπό επισκόπηση έτη, εξαιρουμένων των ενισχύσεων που παραχωρήθηκαν στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας καθώς και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών.

Από τα δύο αυτά διαγράμματα είναι καταφανές ότι οι οριζόντιες ενισχύσεις αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία και συνεπώς η Κύπρος έχει εναρμονιστεί με τον εν λόγω στόχο της Επιτροπής.

Ο Πίνακας 3 πιο κάτω παρουσιάζει αναλυτικά το συνολικό όγκο των παρεχόμενων ενισχύσεων ανά οικονομικό κλάδο/στόχο και την αντίστοιχη ποσοστιαία μεταβολή κατά τα δύο υπό εξέταση έτη.

Πίνακας 3: Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο (£)	2006	2007	% Μεταβολής
Σύνολο Κρατικών Ενισχύσεων, εκ των οποίων:	48.566.377	62.555.866	28,8%
Οριζόντιοι στόχοι, εκ των οποίων:	38.570.087	34.649.431	-10,2%
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	77.109	0	-100,0%
Πολιτισμός	20.627.988	20.431.305	-1,0%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	188.559	799.393	323,9%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0	0	-
Έρευνα και Ανάπτυξη	2.041.121	1.321.668	-35,2%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	7.416.336	5.154.020	-30,5%
Κατάρτιση	4.664.773	4.675.220	0,2%
Περιφερειακή ανάπτυξη	3.554.201	2.153.381	-39,4%
Απασχόληση	0	114.444	-
Ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων	0	9.133.810	-
Στόχοι που ευνοούν συγκεκριμένους τομείς, εκ των οποίων:	9.996.290	18.772.625	87,8%
Χάλυβας	0	0	-
Ναυπηγική βιομηχανία	0	0	-
Άλλοι κλάδοι της μεταποιητικής βιομηχανίας	0	0	-
Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία	6.180.325	14.655.409	137,1%
Άνθρακας	0	0	-
Μεταφορές	2.078.304	2.340.161	12,6%
Τουρισμός	1.100.068	1.071.799	-2,6%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	11.097	10.007	-9,8%
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	0	0	-
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0	0	-
Τηλεπικοινωνίες	0	0	-
Άλλες Υπηρεσίες	626.496	695.249	11,0%
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	0	0	-

Από την κατηγορία των οριζόντιων στόχων διακρίνεται η μεγάλη αύξηση που παρουσιάζουν οι ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση ενέργειας παρότι βρίσκονται ακόμη σε πολύ χαμηλά επίπεδα ως ποσοστό επί του συνόλου (βλ. Πίνακα 4 πιο κάτω), που αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους στόχους της Κοινότητας.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις που είχαν ως αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση των ΜΜΕ καθώς επίσης και αυτές για την περιφερειακή ανάπτυξη παρουσιάζεται μείωση, κυρίως γιατί τα νέα σχέδια που έθεσε σε εφαρμογή το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού βρίσκονταν κατά το 2007 στη φάση συλλογής και αξιολόγησης των αιτήσεων και όχι κατά τη φάση καταβολής των πληρωμών, κάτι που συνέβαινε σε μεγάλο βαθμό το 2006 για τα σχέδια που έληξαν.

Σχετικά με τις ενισχύσεις με στόχο την έρευνα και ανάπτυξη, που αποτελεί ενδεχομένως το σημαντικότερο στόχο της ΕΕ που θα οδηγήσει στην υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας, θα πρέπει να αναφερθεί ότι τα στοιχεία προσαρμόστηκαν τόσο για το 2006 όσο και για το 2007 με βάση τη νέα προσέγγιση της Επιτροπής. Πιο συγκεκριμένα, επειδή αρκετά από τα σχέδια του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ) είχαν ως αποδέκτες αποκλειστικά τις ΜΜΕ, οι παραχωρούμενες ενισχύσεις καταχωρήθηκαν στις ενισχύσεις προς όφελος των ΜΜΕ και όχι στις ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη. Εάν δε γινόταν η προσαρμογή αυτή, τότε οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη θα ανέρχονταν σε £3,45 εκ. το 2006 και σε £2,56 εκ. το 2007. Η μείωση αυτή αποδίδεται στο γεγονός ότι η νέα δέσμη ερευνητικών προγραμμάτων του ΙΠΕ τέθηκε σε εφαρμογή εντός του 2008. Εκτιμάται συναφώς πως το ΙΠΕ χορηγεί κατ' έτος τουλάχιστον ισόποσες ενισχύσεις σε οργανισμούς και ιδρύματα που δε συνιστούν επιχειρήσεις (π.χ. Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κρατικό Χημείο, Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής κ.ά.) και συνεπώς δε λογίζονται ως κρατικές ενισχύσεις.

Τέλος επισημαίνεται ότι για πρώτη φορά το 2007 παραχωρήθηκαν ενισχύσεις με αποκλειστικό στόχο την απασχόληση, αξιοποιώντας το σχετικό κανονισμό της Επιτροπής. Πιο συγκεκριμένα οι ενισχύσεις παραχωρήθηκαν ως κίνητρο σε ιδιωτικές επιχειρήσεις με σκοπό την πρόσληψη αναπήρων, ληπτών δημόσιου βοηθήματος και αδρανούντος γυναικείου δυναμικού.

Ο Πίνακας 4 πιο κάτω παρουσιάζει την ίδια κατανομή των ενισχύσεων ανά οικονομικό κλάδο/στόχο ως ποσοστό επί του συνόλου των ενισχύσεων για τα έτη 2006 και 2007. Από τον Πίνακα αυτόν, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, αίσθηση προκαλεί το ποσοστό των ενισχύσεων υπέρ του πολιτισμού, τόσο για το έτος 2006, όπου ανέρχεται σε 42,5% αλλά και για το 2007 (32,7% περίπου). Και για τα δύο υπό επισκόπηση έτη οι ενισχύσεις για τον Πολιτισμό υπερβαίνουν τα £20 εκ. σε απόλυτους αριθμούς. Η μείωση του μεριδίου της κατηγορίας αυτής ως προς το σύνολο των ενισχύσεων κατά το 2007 οφείλεται αποκλειστικά στην ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών (η οποία καταλαμβάνει το 14,6%) αλλά και στον υπερδιπλασιασμό των ενισχύσεων προς όφελος του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας (23,4% των συνολικών ενισχύσεων το 2007).

Πίνακας 4: Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο	2006	2007
(% επί του συνόλου)		
Οριζόντιοι στόχοι, εκ των οποίων:	79,42%	55,39%
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	0,16%	0,00%
Πολιτισμός	42,47%	32,66%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	0,39%	1,28%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0,00%	0,00%
Έρευνα και Ανάπτυξη	4,20%	2,11%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	15,27%	8,24%
Κατάρτιση	9,60%	7,47%
Περιφερειακή ανάπτυξη	7,32%	3,44%
Απασχόληση	0,00%	0,18%
Ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων	0,00%	14,60%
Στόχοι που ευνοούν συγκεκριμένους τομείς, εκ των οποίων:	20,58%	30,01%
Χάλυβας	0,00%	0,00%
Ναυπηγική βιομηχανία	0,00%	0,00%
Άλλοι κλάδοι της μεταποιητικής βιομηχανίας	0,00%	0,00%
Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία	12,73%	23,43%
Άνθρακας	0,00%	0,00%
Μεταφορές	4,28%	3,74%
Τουρισμός	2,27%	1,71%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	0,02%	0,02%
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	0,00%	0,00%
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,00%	0,00%
Τηλεπικοινωνίες	0,00%	0,00%
Άλλες Υπηρεσίες	1,29%	1,11%
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	0,00%	0,00%

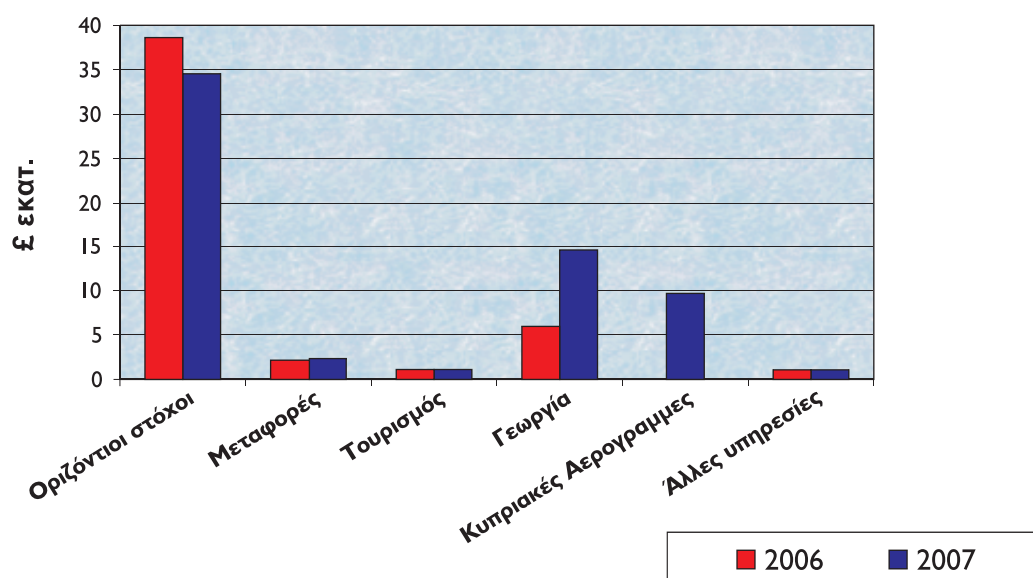
Ο Πίνακας 5 πιο κάτω παρουσιάζει την ίδια ποσοστιαία κατανομή ανά κλάδο/στόχο, αφού αφαιρεθούν οι ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, καθώς επίσης και η ενίσχυση αναδιάρθρωσης προς τις Κυπριακές Αερογραμμές. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα αυτό, η κατανομή των ενισχύσεων διαφοροποιείται ριζικά και η σύγκριση μεταξύ των δύο υπό επισκόπηση ετών γίνεται πιο αντιπροσωπευτική.

Πίνακας 5: Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο	2006	2007
(% επί του συνόλου)		
(με εξαίρεση τις ενισχύσεις προς τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και την ενίσχυση αναδιάρθρωσης)		
Οριζόντιοι στόχοι, εκ των οποίων:	91,00%	89,38%
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	0,18%	0,00%
Πολιτισμός	48,67%	52,70%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	0,44%	2,06%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0,00%	0,00%
Έρευνα και Ανάπτυξη	4,82%	3,41%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	17,50%	13,29%
Κατάρτιση	11,01%	12,06%
Περιφερειακή ανάπτυξη	8,39%	5,55%
Απασχόληση	0,00%	0,30%
Στόχοι που ευνοούν συγκεκριμένους τομείς, εκ των οποίων:	9,00%	10,62%
Χάλυβας	0,00%	0,00%
Ναυπηγική βιομηχανία	0,00%	0,00%
Άλλοι κλάδοι της μεταποιητικής βιομηχανίας	0,00%	0,00%
Άνθρακας	0,00%	0,00%
Μεταφορές	4,90%	6,04%
Τουρισμός	2,60%	2,76%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	0,03%	0,03%
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	0,00%	0,00%
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,00%	0,00%
Τηλεπικοινωνίες	0,00%	0,00%
Άλλες Υπηρεσίες	1,48%	1,79%
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	0,00%	0,00%

Κατ' αρχάς το μερίδιο του Πολιτισμού (που περιλαμβάνει τις ενισχύσεις στα μέσα μαζικής επικοινωνίας) αυξάνεται για το 2007 στο πολύ υψηλό ποσοστό της τάξης του 52,7%. Το αξιοσημείωτο αυτό στοιχείο οφείλεται κυρίως στην ετήσια χορηγία προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (£15,7 εκ. και για τα δύο υπό επισκόπηση έτη) και εκείνη προς το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου (£3,38 εκ. τόσο για το 2006 όσο και για το 2007).

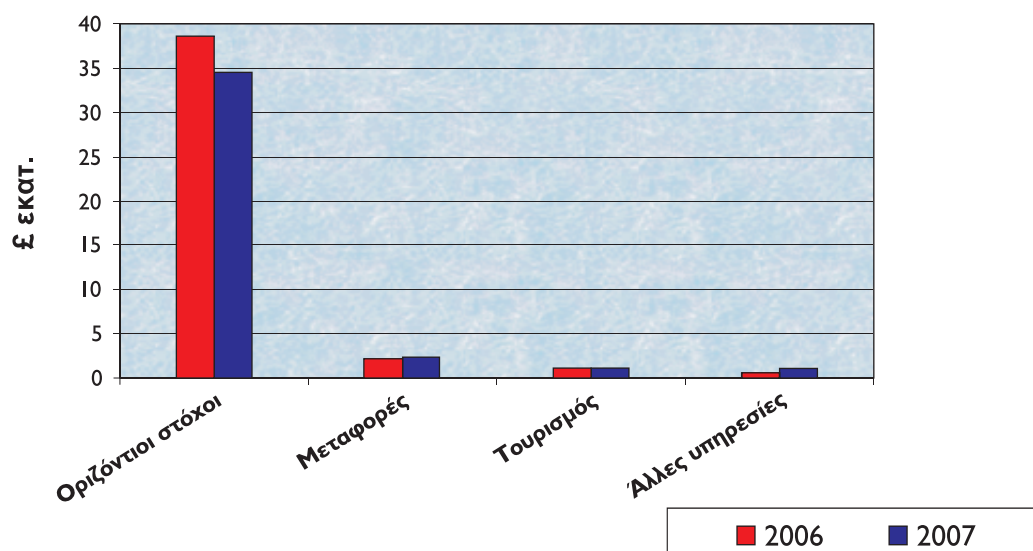
Σημειώνεται επίσης το σημαντικό μερίδιο των ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ καθώς επίσης και των ενισχύσεων για την κατάρτιση των εργαζομένων (12% το 2007 σε σύγκριση με 11% το 2006).

Διάγραμμα 5: Κρατικές ενισχύσεις κατά κλάδο/στόχο

Στο διάγραμμα 5 πιο πάνω παρουσιάζεται η κατανομή των συνολικών ενισχύσεων κατά κλάδο/στόχο, τόσο για το 2006 όσο και το 2007, σε εκατομμύρια λίρες. Στο διάγραμμα 6 πιο κάτω παρουσιάζεται η ίδια κατανομή αφού εξαιρεθούν οι ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, και η ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών.

Διάγραμμα 6: Κρατικές ενισχύσεις κατά κλάδο/στόχο, (εξαιρουμένων των ενισχύσεων στη γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης)

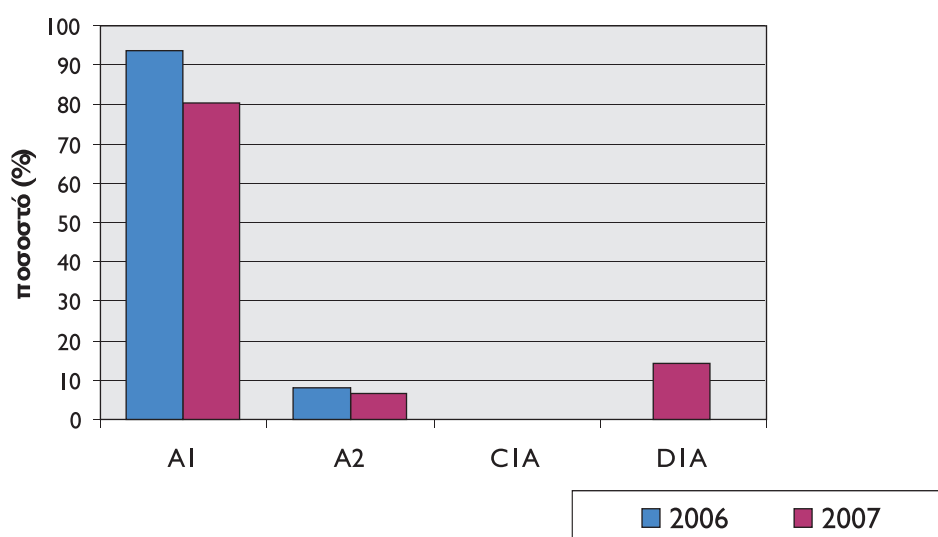
Αναφορικά με τη μορφή των παρεχόμενων κρατικών ενισχύσεων, οι ενισχύσεις που ανήκουν στην κατηγορία Α (ενισχύσεις που μεταβιβάζονται εξ ολοκλήρου στον αποδέκτη και για τις οποίες το στοιχείο της ενίσχυσης ισούται με την κεφαλαιακή αξία της ενίσχυσης) υπερисχύουν και για τα δύο υπό εξέταση έτη (Πίνακας 6). Μάλιστα κατά το 2006 οι ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν ήταν αποκλειστικά αυτής της μορφής.

Πίνακας 6: Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης ³ (£)

Μορφή	2006	2007
A1	45.348.005	49.839.714
A2	3.218.372	3.582.342
CIA	0	0
DIA	0	9.133.810
Σύνολο	48.566.377	62.555.866

Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 6 πιο πάνω, οι ενισχύσεις που ανήκουν στην κατηγορία Α1 (ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω του προϋπολογισμού) καταλαμβάνουν την πρώτη θέση και για τα δύο υπό εξέταση έτη, αφού οι ενισχύσεις που ανήκουν στην κατηγορία Α2 (ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω του φορολογικού συστήματος) είναι μόνο £3,2 εκ. και £3,6 εκ. για το 2006 και 2007, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 7: Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης

³ Αναλυτική επεξήγηση των διάφορων «μορφών ενίσχυσης» παρέχεται στο Τεχνικό Παράρτημα.

Το διάγραμμα 7 πιο πάνω παρουσιάζει την ποσοστιαία κατανομή των συνολικών ενισχύσεων κατά την υπό εξέταση διετία με βάση τη μορφή των παραχωρούμενων ενισχύσεων. Όπως εμφανίζεται στο διάγραμμα αυτό, οι ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν το 2007 υπό τη μορφή ΑΙ μειώθηκαν στο 80% περίπου σε σύγκριση με 93% περίπου που ήταν για το 2006. Αυτό οφείλεται αποκλειστικά στην ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών που ως κυβερνητική εγγύηση λογίζεται στην κατηγορία DΙΑ και η οποία αντιπροσωπεύει ποσοστό 14,6% του συνόλου.

Ενισχύσεις που χορηγούνται από το κράτος σε επιχειρήσεις με τη μορφή ευνοϊκού δανείου (CΙΑ) δεν παραχωρήθηκαν κατά την υπό επισκόπηση διετία.

Όπως προαναφέρθηκε, οι ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας συνήθως εξαιρούνται από τις αναλύσεις και συγκρίσεις στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή. Επίσης, η ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών δεν είναι επαναλαμβανόμενη. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο όπως εξεταστεί η κατανομή των ενισχύσεων κατά μορφή ενίσχυσης αφού αφαιρεθούν οι εν λόγω ενισχύσεις. Η κατανομή αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 7 πιο κάτω.

Πίνακας 7: Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης (εξαιρουμένων των ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών) (£)

Μορφή	2006	2007
AΙ	39.167.680	35.184.305
A2	3.218.372	3.582.342
CΙΑ	0	0
DΙΑ	0	0
Σύνολο	42.386.052	38.766.647

Όπως είναι εμφανές από τον Πίνακα 7, ακόμη μεγαλύτερο ποσοστό των κρατικών ενισχύσεων για το έτος 2007 παραχωρήθηκε υπό τη μορφή ΑΙ. Αυτό καταδεικνύει το γεγονός ότι στα πλείστα των σχεδίων που εφαρμόζονται στην Κύπρο παραχωρούνται ενισχύσεις στους δικαιούχους υπό μορφή χορηγίας. Το ποσοστό των ενισχύσεων που παραχωρήθηκαν υπό τη μορφή ΑΙ, αφού αφαιρεθούν οι προαναφερθείσες ενισχύσεις, αυξήθηκε από 80% περίπου σε 91% για το έτος 2007, ενώ για το έτος 2006 μειώθηκε οριακά από το 93,4% στο 92,4% περίπου.

2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Στην ενότητα αυτή η ανάλυση επικεντρώνεται στους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, δηλαδή στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας. Ως εκ τούτου, εξαιρούνται οι τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας.

2.1 Οριζόντιοι στόχοι

Οι ενισχύσεις που προορίζονταν για οριζόντιους στόχους μειώθηκαν κατά το 2007 σε σχέση με το 2006 (10,2%). Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 8, αυτό οφείλεται κυρίως στη μείωση που κατέγραψαν οι ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ (30,5%), οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη (35,2%) και οι ενισχύσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη (39,4%), για τους λόγους που επεξηγήθηκαν πιο πάνω.

Πίνακας 8: Κρατικές ενισχύσεις οριζόντιων στόχων (£)

Οριζόντιοι στόχοι	2006	2007	% Μεταβολής
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	77.109	0	-100,0%
Πολιτισμός	20.627.988	20.431.305	-1,0%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	188.559	799.393	323,9%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0	0	-
Έρευνα και Ανάπτυξη	2.041.121	1.321.668	-35,2%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	7.416.336	5.154.020	-30,5%
Κατάρτιση	4.664.773	4.675.220	0,2%
Περιφερειακή ανάπτυξη	3.554.201	2.153.381	-39,4%
Απασχόληση	0	114.444	-
Σύνολο Οριζόντιων Στόχων	38.570.087	34.649.431	-10,2%

Κατά την υπό επισκόπηση διετία ο μεγαλύτερος όγκος των οριζόντιων ενισχύσεων είχε ως πρωταρχικό στόχο την ενίσχυση του πολιτισμού (περιλαμβανομένων και των ενισχύσεων προς τα μέσα μαζικής επικοινωνίας). Όπως προαναφέρθηκε, μεγάλο μερίδιο των ενισχύσεων σε αυτήν την κατηγορία κατέχουν οι ετήσιες χορηγίες προς το ΡΙΚ (£15,7 εκ.) και το ΘΟΚ (£3,38 εκ.).

Πίνακας 9: Μερίδιο οριζόντιων στόχων ως προς το σύνολο των οριζόντιων ενισχύσεων (£)

% ποσοστό οριζόντιων στόχων ως προς το σύνολο	2006	2007	% Μεταβολής
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	0,20%	0,00%	-100,0%
Πολιτισμός	53,48%	58,97%	10,3%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	0,49%	2,31%	371,9%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0,00%	0,00%	-
Έρευνα και Ανάπτυξη	5,29%	3,81%	-27,9%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	19,23%	14,87%	-22,6%
Κατάρτιση	12,09%	13,49%	11,6%
Περιφερειακή ανάπτυξη	9,21%	6,21%	-32,6%
Απασχόληση	0,00%	0,33%	-
Σύνολο	100,00%	100,00%	0,0%

Ο Πίνακας 9 πιο πάνω παρουσιάζει το ποσοστό του κάθε οριζόντιου στόχου ως προς το σύνολο των οριζόντιων ενισχύσεων. Όπως ήταν αναμενόμενο, το μεγαλύτερο μερίδιο καταλαμβάνουν οι ενισχύσεις για τον Πολιτισμό (πέραν του 50%) για τους λόγους που προαναφέρθηκαν. Τη δεύτερη θέση και για τα δύο υπό επισκόπηση έτη καταλαμβάνουν οι ενισχύσεις προς όφελος των ΜΜΕ (παρότι το μερίδιό τους μειώθηκε κατά 4,5 ποσοστιαίες μονάδες περίπου το 2007 σε σύγκριση με το 2006), ενώ την τρίτη θέση οι ενισχύσεις για την επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων, οι οποίες παρουσίασαν ετήσια αύξηση 1,4 ποσοστιαίων μονάδων. Οι ενισχύσεις αυτές παρέχονται αποκλειστικά στα πλαίσια των σχεδίων επαγγελματικής κατάρτισης που εφαρμόζει η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και τα οποία εγκρίθηκαν βάσει ειδικού Κοινοτικού Απαλλακτικού Κανονισμού που ενθαρρύνει τις ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις που αποστέλλουν τους εργαζομένους τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή διοργανώνουν ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης.

Για τους λόγους που προαναφέρθηκαν τα μερίδια των ενισχύσεων για έρευνα και ανάπτυξη και για την περιφερειακή ανάπτυξη μειώθηκαν αισθητά.

2.2. Συγκεκριμένοι τομείς

Από το 2004 η Επιτροπή διαφοροποίησε τη μέχρι τότε πρακτική της στην ανάλυση των ενισχύσεων που παραχωρούνται σε συγκεκριμένους τομείς. Ειδικότερα, στις ενισχύσεις αυτές συμπεριλαμβάνει και όλες τις ενισχύσεις που, ενώ χορηγούνται στη βάση οριζόντιων κανόνων, στην πραγματικότητα οι δικαιούχοι των σχεδίων περιορίζονται σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας. Για παράδειγμα, το σχέδιο χορηγιών για τεχνολογική αναβάθμιση των ΜΜΕ του μεταποιητικού τομέα που εφαρμόζει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού εγκρίθηκε με βάση τον Κανονισμό 70/2001 της Επιτροπής για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ⁴.

⁴ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ.33

Εντούτοις, το εν λόγω σχέδιο αποτελεί κατά βάση ενίσχυση για τον τομέα της μεταποίησης. Επίσης, με βάση τον Κανονισμό 70/2001 της Επιτροπής για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ εγκρίθηκε και το σχέδιο για ενίσχυση της αθλητικής υποδομής που εφαρμόζει ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού (ΚΟΤ). Στην πραγματικότητα το εν λόγω σχέδιο αποτελεί ενίσχυση για τον τομέα του τουρισμού, καθότι έχει ως στόχο την προσέλκυση αθλητικού τουρισμού, παρά το ότι ταξινομείται στις οριζόντιες ενισχύσεις.

Ενισχύσεις οι οποίες παραχωρούνται στα πλαίσια σχεδίων που δεν κάνουν καμία διάκριση ως προς τον κλάδο (π.χ. τα προγράμματα ενισχύσεων για ενθάρρυνση της επαγγελματικής κατάρτισης που εφαρμόζει η ΑνΑΔ, τα οποία έχουν καθολική εφαρμογή) δε συμπεριλαμβάνονται σε οποιεσδήποτε τομεακές ενισχύσεις. Συνεπώς, το πραγματικό ύψος των ενισχύσεων σε έναν κλάδο είναι σαφώς μεγαλύτερο από αυτό που παρουσιάζεται στην πιο κάτω ανάλυση.

Η συγκεκριμένη προσέγγιση της Επιτροπής υιοθετείται στην ανάλυση των τομεακών ενισχύσεων που ακολουθεί.

2.2.1 Μεταποιητική βιομηχανία

Πίνακας 10: Κρατικές ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία (£)

	2006	2007	% Μεταβολής
Σύνολο ενισχύσεων σε τρέχουσες τιμές	8.236.591	4.813.759	-41,6%
Προστιθέμενη αξία σε τρέχουσες τιμές	600.800.000	603.600.000	0,5%
% Ενισχύσεων ως προς την προστιθέμενη αξία του τομέα	1,37%	0,80%	-41,8%
Αριθμός εργαζομένων στο μεταποιητικό τομέα	36.000	36.600	1,7%
Ενισχύσεις ανά εργαζόμενο σε τρέχουσες τιμές	229	132	-42,5%

Όπως φαίνεται και στον Πίνακα 10 πιο πάνω, οι κρατικές ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία παρουσίασαν μεγάλη μείωση της τάξης του 41,6% το 2007 σε σύγκριση με το 2006. Η μεγάλη αυτή μείωση οφείλεται, όπως έχει ήδη προαναφερθεί, στο γεγονός ότι τα νέα σχέδια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού βρίσκονταν σε φάση συλλογής και αξιολόγησης αιτήσεων και όχι σε φάση καταβολής ενισχύσεων, κάτι που ίσχυε σε μεγάλο βαθμό κατά το 2006.

Ως αποτέλεσμα της μείωσης αυτής οι ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία ως ποσοστό επί της προστιθέμενης αξίας του κλάδου μειώθηκαν από 1,37% το 2006 σε 0,8% το 2007. Ωστόσο, το επίπεδο αυτό, ακόμη και για το έτος 2007, βρίσκεται υψηλότερα σε σύγκριση με το ποσοστό των συνολικών ενισχύσεων ως προς το ΑΕΠ, κάτι που καταδεικνύει τη σημασία που αποδίδει το κράτος στη στήριξη του συγκεκριμένου κλάδου της οικονομίας.

Επιπρόσθετα, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- i) Αρκετά σχέδια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού που

έχουν χαρακτηριστεί ως ενισχύσεις de minimis απευθύνονται κυρίως στη μεταποιητική βιομηχανία, και

- ii) Οι κυπριακές μεταποιητικές βιομηχανίες λαμβάνουν και άλλες κρατικές ενισχύσεις από σχέδια που δεν απευθύνονται αποκλειστικά στο συγκεκριμένο κλάδο, όπως π.χ. από τα σχέδια για κατάρτιση που εφαρμόζει η ΑνΑΔ, για έρευνα και ανάπτυξη που εφαρμόζει το ΙΓΕ κ.ά.

Οι ενισχύσεις ως προς τον αριθμό των εργαζομένων του μεταποιητικού κλάδου μειώθηκαν από £229 το 2006 σε £132 το 2007 ή σε ποσοστό 42,5%. Σημειώνεται ότι οι συνολικές ενισχύσεις ανά εργαζόμενο στην οικονομία ανέρχονταν σε £135 και £169 για τα έτη 2006 και 2007, αντίστοιχα (βλ. Πίνακα Ι).

Όσον αφορά τη μορφή των παραχωρούμενων ενισχύσεων επισημαίνεται ότι αξιοποιήθηκε εξ ολοκλήρου η μορφή της κατηγορίας ΑΙ (ενισχύσεις μέσω του προϋπολογισμού) τόσο για το 2006 όσο και για το 2007.

2.2.2 Μεταφορές

Οι ενισχύσεις που είχαν ως αποδέκτη αποκλειστικά τον τομέα των μεταφορών παρουσίασαν εντυπωσιακή αύξηση της τάξης του 452% κατά το 2007 σε σχέση με το 2006. Αυτό οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών (υπό τη μορφή D1A), η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα των αερομεταφορών. Χωρίς την εν λόγω ενίσχυση (ύψους £9,1 εκ. περίπου), οι ενισχύσεις για τις μεταφορές θα παρουσίαζαν μικρή αύξηση, από £2,1 εκ. περίπου το 2006 σε £2,3 εκ. το 2007. Οι ενισχύσεις αυτές εκπηγάζουν αποκλειστικά από το ειδικό σύστημα φορολόγησης τόσο των πλοιοκτητριών εταιρειών όσο και των εταιρειών πλοιοδιαχείρισης, το οποίο είναι ευνοϊκό σε σύγκριση με το κανονικό φορολογικό σύστημα.

Πίνακας Ι Ι: Κρατικές ενισχύσεις στις μεταφορές (£)

	2006	2007	% Μεταβολής
Σύνολο ενισχύσεων	2.078.304	11.473.971	452,1%
Προστιθέμενη αξία	584.200.000	594.500.000	1,8%
% Ενισχύσεων ως προς την προστιθέμενη αξία του τομέα	0,36%	1,93%	442,5%
Αριθμός εργαζομένων στον κλάδο	24.300	24.600	1,2%
Ενισχύσεις ανά εργαζόμενο σε τρέχουσες τιμές	86	466	445,4%

Σημειώνεται ότι οι ενισχύσεις προς τις εταιρείες πλοιοδιαχείρισης και τις πλοιοκτήτριες εταιρείες παραχωρούνται υπό τη μορφή Α2.

Το ποσοστό των ενισχύσεων προς τον τομέα των μεταφορών επί της προστιθέμενης αξίας του κλάδου αυξήθηκε αισθητά από 0,36% το 2006 σε 1,93% για το 2007 για το λόγο που επεξηγήθηκε πιο πάνω. Το ίδιο συμβαίνει και με το ύψος των ενισχύσεων ανά εργαζόμενο του κλάδου, το οποίο από £86 το 2006 αυξήθηκε στις £466 το 2007.

2.2.3 Ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο

Οι ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο αυξήθηκαν οριακά το 2007 σε σύγκριση με το 2006 (3,5%). Ως ποσοστό επί της προστιθέμενης αξίας του τομέα, το ύψος των ενισχύσεων προς όφελος του κλάδου παρέμεινε αμετάβλητο στο 0,39%. Επισημαίνεται ότι το ποσοστό των ενισχύσεων προς τον τουρισμό είναι συγκριτικά χαμηλότερο από ό,τι το ποσοστό των συνολικών ενισχύσεων ως προς το ΑΕΠ καθώς και ανά εργαζόμενο στην οικονομία (μόλις £59 το 2007 έναντι £169 στο σύνολο των εργαζομένων).

Σημειώνεται ότι ως προστιθέμενη αξία του κλάδου λαμβάνεται η κατηγορία «Ξενοδοχεία και Εστιατόρια» καθώς δεν υπάρχει κανένας ειδικός κλάδος οικονομικής δραστηριότητας που να αφορά ή να αντιπροσωπεύει αποκλειστικά τον τουρισμό⁵.

Πίνακας 12: Ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο (£)

	2006	2007	% Μεταβολής
Σύνολο ενισχύσεων	2.109.865	2.184.256	3,5%
Προστιθέμενη αξία	541.400.000	558.200.000	3,1%
% Ενισχύσεων ως προς την προστιθέμενη αξία του τομέα	0,39%	0,39%	0,4%
Αριθμός εργαζομένων στον κλάδο	36.000	36.800	2,2%
Ενισχύσεις ανά εργαζόμενο σε τρέχουσες τιμές	59	59	1,3%

Το μεγαλύτερο μέρος των ενισχύσεων (£1,1 εκ. περίπου τόσο για το 2006 όσο και για το 2007) που απευθύνεται αποκλειστικά για τον τουρισμό προέρχεται από τις εκμισθώσεις κρατικής ή δασικής γης προς συγκεκριμένες τουριστικές επιχειρήσεις είτε για την ανέγερση ξενοδοχείων είτε για άλλους παρεμφερείς σκοπούς. Σ' αυτές τις περιπτώσεις το στοιχείο της ενίσχυσης υπολογίζεται ως η διαφορά του αγοραίου ενοικίου από το καταβαλλόμενο ενοίκιο.

Το υπόλοιπο μέρος αφορά ουσιαστικά το σχέδιο του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για ανάπτυξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι δαπάνες της ετήσιας διαφημιστικής εκστρατείας του ΚΟΤ δεν περιλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά καθώς το μέτρο θεωρείται γενικό και συνεπώς δεν εμπίπτει στον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων.

⁵ Η ίδια προσέγγιση ακολουθείται και από την Επιτροπή

3. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΨΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS)

Οι ενισχύσεις de minimis, λόγω του πολύ μικρού τους ύψους, δεν εμπίπτουν στον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων, καθότι θεωρείται ότι δεν είναι ικανές να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό ή και τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ως εκ τούτου, δε συμπεριλήφθηκαν στα ποσά που αναφέρεται η παρούσα Στατιστική Έρευνα. Εντούτοις, επισημαίνεται ότι κατά το 2007 βρίσκονταν σε ισχύ 47 προγράμματα ενισχύσεων, με εξαίρεση τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, τα οποία οι Αρμόδιες Αρχές ετοίμασαν με βάση τον κανόνα de minimis, ενώ σε μερικές περιπτώσεις χορηγήθηκαν ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ως ατομικές ενισχύσεις (£0,29 εκ. το 2006 και £0,69 εκ. το 2007).

Στο Παράρτημα III παρατίθενται όλα τα σχέδια ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που βρίσκονταν σε ισχύ και το αντίστοιχο ύψος των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατά τα έτη 2006 και 2007. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, με εξαίρεση τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, ανήλθαν σε £9,05 εκ. περίπου το 2006, ενώ το 2007 έφθασαν τα £11,5 εκ. περίπου. Σημειώνεται ότι στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας και για τα δύο υπό επισκόπηση έτη συμπεριλαμβάνεται ποσό £5,5 εκ. ετησίως που παραχωρήθηκε σε 108 και 107 Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ) το 2006 και το 2007, αντίστοιχα, με σκοπό την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό τους. Η ποσοστιαία αύξηση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ανέρχεται στο 27%, κάτι που δεικνύει την αυξανόμενη χρήση του εν λόγω κανόνα.

Στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας δεν παραχωρήθηκαν οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας κατά το 2006. Ωστόσο κατά το 2007 παραχωρήθηκαν συνολικά £1,08 εκ. στους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας και £0,3 εκ. στον τομέα της αλιείας.

Σημειώνεται ότι μερικά από τα σχέδια de minimis έχουν τον ίδιο τίτλο με τα σχέδια που παρατίθενται στο Παράρτημα I (όλα τα εγκεκριμένα προγράμματα ή ατομικές ενισχύσεις) καθώς ορισμένα από τα προγράμματα αυτά περιέχουν πρόνοιες για την παραχώρηση επιπρόσθετων ενισχύσεων με βάση τον κανόνα de minimis για συμπληρωματικές επιλέξιμες δαπάνες⁶.

Οι ενισχύσεις de minimis έχουν το πλεονέκτημα ότι μπορούν να παραχωρούνται για οποιοδήποτε σκοπό. Εξαίρεση αποτελούν οι ενισχύσεις για εξαγωγές, δηλαδή ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα. Επίσης, απαγορεύονται οι ενισχύσεις de minimis που χορηγούνται υπό τον όρο χρησιμοποίησης εγχώριων προϊόντων σε βάρος των εισαγομένων καθώς επίσης και οι ενισχύσεις προς προβληματικές επιχειρήσεις.

⁶ Στο Παράρτημα II της παρούσας Στατιστικής Έρευνας παρατίθενται όλα τα σχέδια και ατομικές ενισχύσεις που αφορούν τους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας

III. ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η πολιτική της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις στηρίζεται ουσιαστικά σε δύο βασικούς πυλώνες: (α) στη μείωση των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστού επί του ΑΕΠ και (β) στον αναπροσανατολισμό των κρατικών ενισχύσεων προς οριζόντιους στόχους της Κοινότητας. Οι δύο αυτοί στόχοι έχουν συμπεριληφθεί στη στρατηγική της Λισσαβόνας και αποτελούν πολιτική δέσμευση όλων των κρατών μελών. Για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων αυτών η Επιτροπή διεξάγει ετήσια στατιστική επισκόπηση για όλα τα κράτη μέλη.

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τις κρατικές ενισχύσεις στα 25 κράτη μέλη της ΕΕ αφορούν το έτος 2006. Τα κυριότερα συμπεράσματα από την έκθεση του 2006 για την ΕΕ - 25 σε σχέση με τους δύο προαναφερθέντες στόχους είναι τα εξής:

- i) Οι συνολικές ενισχύσεις, με εξαίρεση τις ενισχύσεις προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές, ανέρχονταν το 2006 σε απόλυτους αριθμούς σε 66,7 δισεκατομμύρια ευρώ (66,6 δισ. το 2005) ή σε ποσοστό 0,58% επί του ΑΕΠ (0,6% το 2005). Εντοπίζονται, όμως, μεγάλες διαφορές στα κράτη μέλη. Για παράδειγμα στο Βέλγιο, Ολλανδία, Ελλάδα, Ιταλία, Λουξεμβούργο και Ηνωμένο Βασίλειο οι συνολικές ενισχύσεις ως ποσοστό επί του ΑΕΠ βρίσκονται σε επίπεδα κάτω του 0,4% του ΑΕΠ, ενώ οι ενισχύσεις στη Λετονία, Ουγγαρία, Μάλτα, Φινλανδία, Ουγγαρία και Σουηδία σε επίπεδα άνω του 1% του ΑΕΠ.
- ii) Οι συνολικές ενισχύσεις, εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας καθώς και ολόκληρου του τομέα των μεταφορών, ανέρχονταν σε απόλυτους αριθμούς σε 47,9 δισεκατομμύρια ευρώ (47,3 δισ. το 2005) ή σε ποσοστό 0,42% του ΑΕΠ (0,43% το 2005).
- iii) Οι ενισχύσεις το 2006 (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και των μεταφορών) που κατανέμονταν σε οριζόντιους στόχους ανέρχονται σε 84% (83% το 2005) των συνολικών ενισχύσεων. Η διαφαινόμενη τάση είναι να αυξάνονται οι οριζόντιες ενισχύσεις σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη. Σε 16 κράτη μέλη το ποσοστό των οριζόντιων ενισχύσεων ως προς το σύνολο των ενισχύσεων (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και των μεταφορών) υπερέβαινε το 90%.

Στην Κύπρο, οι παρασχεθείσες ενισχύσεις ως ποσοστό επί του ΑΕΠ το έτος 2007 ανήλθαν σε 0,69% (0,57% το 2006) σε σύγκριση με 0,58% κατά μέσο όρο στην ΕΕ το έτος 2006. Κατά συνέπεια, το ύψος των κρατικών ενισχύσεων στην Κύπρο βρίσκεται σε υψηλότερα επίπεδα από το μέσο κοινοτικό όρο. Ωστόσο, εάν εξαιρεθούν οι ενισχύσεις προς τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και των μεταφορών (δηλαδή και της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών), οι συνολικές ενισχύσεις στην Κύπρο αποτελούσαν το 0,40% το 2007 σε σύγκριση με 0,42% που ήταν ο μέσος κοινοτικός όρος για το 2006.

Αναφορικά με τον αναπροσανατολισμό των ενισχύσεων στους οριζόντιους στόχους της Κοινότητας, επισημαίνεται ότι, με απόλυτα συγκρίσιμα στοιχεία, δηλαδή με εξαίρεση των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και του τομέα των μεταφορών, το ποσοστό των οριζόντιων ενισχύσεων ως προς το σύνολο ανέρχεται σε 95,1% το 2007 σε σύγκριση με 84% που ήταν ο μέσος κοινοτικός όρος για το 2006.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Οι κοινοτικοί κανόνες των κρατικών ενισχύσεων αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού, το οποίο έχει ως κύριο στόχο την προστασία του ελεύθερου και υγιούς ανταγωνισμού όλων των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στα πλαίσια της εσωτερικής αγοράς αγαθών και υπηρεσιών. Ο έλεγχος της εφαρμογής των κανόνων και η γενική εποπτεία είναι αρμοδιότητα της Επιτροπής. Παρά ταύτα είναι σκόπιμη η ύπαρξη ενός εσωτερικού μηχανισμού ελέγχου σε κάθε κράτος μέλος. Λόγω της ιδιαίτερης σημασίας των κρατικών ενισχύσεων, τόσο για τις ίδιες τις επιχειρήσεις όσο και για τις κρατικές αρχές, κρίνεται ότι η απουσία εσωτερικού ελέγχου θα οδηγούσε σε συνεχείς παραβιάσεις του κοινοτικού δικαίου που θα εξέθεταν ένα κράτος σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά θα είχαν και δυσάρεστες επιπτώσεις και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Η εμπειρία έχει αποδείξει ότι η συστηματική και εσκεμμένη έλλειψη συμμόρφωσης των κρατών με το κοινοτικό δίκαιο, ειδικά στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, μπορεί να έχει καταστροφικές συνέπειες για τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, αφού καλούνται να επιστρέψουν τις παράνομες ενισχύσεις εντόκως.

Η μέχρι τώρα εφαρμογή στην Κύπρο των κοινοτικών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις είχε θεαματικά αποτελέσματα όσον αφορά τον τρόπο διαχείρισης των δημόσιων πόρων από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες. Τα αντικειμενικά κριτήρια με τα οποία κρίνεται μια ενίσχυση συμβατή με την κοινή αγορά είναι ένας οδηγός ορθολογικής διάθεσης των κρατικών πόρων και μείωσης ή και κατάργησης των άσκοπων επιχορηγήσεων, δηλαδή της κρατικής σπατάλης. Προσανατολίζουν τα κράτη μέλη, έστω και με υποχρεωτικό τρόπο, να χρηματοδοτήσουν παραγωγικές δραστηριότητες και να ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις σε ενέργειες με απτά οφέλη τόσο για τις ίδιες όσο και για το σύνολο της οικονομίας, όπως τις επενδύσεις, την έρευνα και καινοτομία και την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού τους. Γίνεται σταδιακά συνείδηση ότι η αλόγιστη στήριξη αντιπαραγωγικών και μη ανταγωνιστικών οικονομικών δραστηριοτήτων σε μια παγκοσμιοποιημένη αγορά δεν έχει κανένα μακροπρόθεσμο όφελος, αλλά αντίθετα εμποδίζει την αναγκαία αναδιάρθρωση της οικονομίας, αλλοιώνει την έννοια της επιχειρηματικότητας και υπονομεύει τη δημοσιονομική σταθερότητα.

Ο έλεγχος της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων συνιστά ένα ιδιαίτερα δύσκολο έργο η αποτελεσματικότητα του οποίου απαιτεί τη στενή και ειλικρινή συνεργασία όλων των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών και την όσο το δυνατό ευρύτερη κατανόηση των κανόνων.

Κατά τη διετία 2006-2007 η Κύπρος πέτυχε ουσιαστικά τους δύο βασικούς στόχους της Επιτροπής που είναι η μείωση των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστού επί του ΑΕΠ και ο αναπροσανατολισμός τους στους οριζόντιους στόχους της Κοινότητας, ιδίως εάν δε ληφθεί υπόψη η ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών.

Ωστόσο, μακροπρόθεσμα, με βάση πάντοτε τις σημερινές συνθήκες, εκτιμάται ότι η περαιτέρω μείωση των κρατικών ενισχύσεων θα είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί. Αυτό για δύο βασικούς λόγους:

-
- (α) Πολύ μεγάλο ποσοστό των ενισχύσεων παραχωρείται υπό μορφή ετήσιας χορηγίας σε Ημικρατικούς Οργανισμούς ή Κυβερνητικές Υπηρεσίες (ΡΙΚ, ΚΥΠΕ, ΘΟΚ, Υπηρεσία Χειροτεχνίας), που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν χωρίς την κυβερνητική υποστήριξη και είναι αμφίβολο αν μπορούν να μειωθούν, και
 - (β) Ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων, όπως αυτές που αφορούν το περιβάλλον, την έρευνα και ανάπτυξη, την καινοτομία και την απασχόληση, αναμένεται να αυξηθούν ένεκα άλλων στόχων που έθεσαν τα κράτη μέλη.

Προκειμένου να υλοποιήσουν την πολιτική δέσμευση που ανέλαβαν στα πλαίσια της στρατηγικής της Λισσαβόνας ορισμένα κράτη μέλη τη ΕΕ προώθησαν συγκεκριμένα μέτρα για μείωση των κρατικών ενισχύσεων, τα οποία μπορούν να ακολουθήσουν και οι Αρμόδιες Αρχές στην Κύπρο.

Τα κυριότερα από αυτά είναι τα ακόλουθα:

- (i) Η εγκατάλειψη σχεδίων μικρής σημασίας και η επικέντρωση σε σχέδια που είναι αναγκαία και τα οποία, κατόπιν μελέτης, αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες αποτυχίες της αγοράς (market failures).
- (ii) Η μείωση των εντάσεων των ενισχύσεων σε διάφορα σχέδια καθώς και η μείωση του ανώτατου ποσού ενίσχυσης σε κάθε επιχείρηση.
- (iii) Προώθηση γενικών μέτρων (δε συνιστούν κρατική ενίσχυση) τα οποία συμβάλλουν στη βελτίωση του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος αντί της παραχώρησης ενισχύσεων.
- (iv) Παγοποίηση ή μείωση των προϋπολογισμών των διάφορων προγραμμάτων ενισχύσεων και των ατομικών ενισχύσεων.
- (v) Θέσπιση αυστηρότερων κριτηρίων για την παραχώρηση ενισχύσεων στα πλαίσια κάποιου προγράμματος ενισχύσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Σκοπός του παραρτήματος αυτού είναι η περιγραφή της μεθοδολογίας και των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη της παρούσας έρευνας για τις κρατικές ενισχύσεις στην Κύπρο τη διετία 2006-2007, σε σχέση με τα εξής:

- I. Πεδίο της μελέτης / Εξαιρούμενοι τομείς
- II. Κατηγορίες και μορφές ενισχύσεων
- III. Πηγές δεδομένων και αξιολόγηση του στοιχείου ενίσχυσης

I. Πεδίο της μελέτης / Εξαιρούμενοι τομείς

Η Στατιστική Έρευνα εστιάζεται στις κρατικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αυτή προσδιορίζεται στο Άρθρο 87, παράγραφος Ι, της Συνθήκης ΕΚ.

Για παράδειγμα, τα παρακάτω μέτρα ή τομείς δεν εξετάστηκαν:

- Ενισχύσεις αποδέκτες των οποίων δεν είναι επιχειρήσεις:

Τα πιο κάτω ενδεικτικά μέτρα, εφόσον δεν αφορούν ενισχύσεις προς επιχειρήσεις, δε συνιστούν κρατική ενίσχυση:

- Ενισχύσεις στα νοικοκυριά,
- Ενισχύσεις σε άτομα με ειδικές ανάγκες,
- Ενισχύσεις για έργα υποδομής,
- Ενισχύσεις σε δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα

- Μέτρα γενικού χαρακτήρα και άλλα μέτρα

Στη Στατιστική Έρευνα δεν περιλαμβάνονται γενικά μέτρα εφόσον σε αυτήν την περίπτωση δεν πληρούται μία από τις προϋποθέσεις για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, δηλαδή η επιλεκτική οικονομική ενίσχυση συγκεκριμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής. Παρόλο που τέτοια μέτρα είναι πιθανόν να ταξινομούνται από το κράτος ως ενισχύσεις προς τις κυπριακές επιχειρήσεις, εντούτοις δεν εμπίπτουν στην έννοια της κρατικής ενίσχυσης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω μέτρα:

- ο συντελεστής εταιρικού φόρου που επιβάλλεται στις κυπριακές επιχειρήσεις, ο οποίος είναι χαμηλότερος από άλλα κράτη μέλη,
- η γενική μείωση της φορολογίας των καταβληθέντων μερισμάτων προς τους μετόχους,
- η ετήσια γενική διαφημιστική εκστρατεία του ΚΟΤ με σκοπό την προσέλκυση τουριστών.

- Ενισχύσεις που δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ της Δημοκρατίας και των κρατών μελών της ΕΕ

Τα μέτρα που ευνοούν συγκεκριμένες επιχειρήσεις, τα οποία, όμως, δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ της Κύπρου και των άλλων κρατών μελών της ΕΕ, δε συνιστούν κρατική ενίσχυση. Τα μέτρα αυτά θεωρούνται ότι έχουν καθαρά τοπικό χαρακτήρα, όπως είναι, για παράδειγμα, οι ενισχύσεις προς τα μεμονωμένα μηχανουργεία, κομμωτήρια κ.ά. Επίσης, εξαιρούνται οι ενισχύσεις de minimis (παρόλο ότι γίνεται ειδική αναφορά), οι οποίες λόγω του

πολύ μικρού τους ύψους θεωρείται ότι δε δύνανται να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών ή/και δε στρεβλώνουν ούτε απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και συνεπώς δεν εμπίπτουν στο πεδίο του Άρθρου 87, παράγραφος Ι, της Συνθήκης ΕΚ.

II. Κατηγορίες και μορφές των ενισχύσεων

Όλες οι ενισχύσεις αντιπροσωπεύουν δαπάνη ή απώλεια εσόδων για τις δημόσιες αρχές και όφελος για τους αποδέκτες. Ωστόσο, το «στοιχείο ενίσχυσης», δηλαδή το τελικό οικονομικό όφελος που εμπεριέχεται στο μεταβιβαζόμενο ονομαστικό ποσό, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο χορήγησης της ενίσχυσης. Για παράδειγμα, η ενίσχυση που χορηγείται με τη μορφή χαμηλότοκου δανείου συνίσταται στο όφελος που προέρχεται από το μειωμένο επιτόκιο και επομένως το στοιχείο της ενίσχυσης είναι πολύ χαμηλότερο από το ύψος του δανείου. Έτσι, μία ενίσχυση θα πρέπει να ταξινομείται σε συνάρτηση με τον τρόπο χορήγησής της. Προς τούτο, έχουν προσδιοριστεί τέσσερις κατηγορίες. Κάθε κατηγορία χαρακτηρίζεται με ένα γράμμα: A, B, C ή D, ακολουθούμενο από τους αριθμούς 1 ή 2, που σημαίνουν, αντίστοιχα, δημοσιονομική ενίσχυση (δηλ. ενίσχυση χορηγούμενη μέσω του προϋπολογισμού) και φορολογική ελάφρυνση (δηλ. ενίσχυση χορηγούμενη μέσω του φορολογικού συστήματος). Στο τέλος προστίθεται και το γράμμα A, όταν είναι γνωστό το στοιχείο ενίσχυσης: λόγου χάρη, C1A αναφέρεται στο στοιχείο ενίσχυσης (A) ενός δανείου με μειωμένο επιτόκιο (C1).

I. Κατηγορία A (A1+A2)

Η πρώτη κατηγορία (A) αφορά ενισχύσεις που μεταβιβάζονται εξ ολοκλήρου στον αποδέκτη. Με άλλα λόγια, το στοιχείο ενίσχυσης ισούται προς την κεφαλαιακή αξία της ενίσχυσης. Η πρώτη κατηγορία υποδιαιρείται σε δύο ομάδες, ανάλογα με το εάν η ενίσχυση χορηγείται μέσω του προϋπολογισμού (A1) ή μέσω του φορολογικού συστήματος ή του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων (A2).

Ενδεικτικές ενισχύσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία A1:

- Επιχορηγήσεις,
- Επιδοτήσεις επιτοκίου που λαμβάνονται απευθείας από τον αποδέκτη,
- Ισοδύναμα επιχορήγησης, π.χ. πώληση ή εκμίσθωση γηπέδων ή ακινήτων του Δημοσίου σε τιμές χαμηλότερες των τιμών της αγοράς.

Ενδεικτικές ενισχύσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία A2:

- Φορολογικές πιστώσεις,
- Φορολογικές εκπτώσεις, απαλλαγές και μειώσεις φορολογικών συντελεστών,
- Μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης,
- Δασμοφορολογικές απαλλαγές, ελαφρύνσεις.

2. Κατηγορία B1

Η κατηγορία αυτή αναφέρεται στις ενισχύσεις υπό τη μορφή συμμετοχής στο κεφάλαιο επιχειρήσεων. Είναι απαραίτητο να διευκρινίζεται αν η μεταβίβαση οικονομικών πόρων από το Δημόσιο υπό μορφή συμμετοχής στο κεφάλαιο (π.χ. αγορά νέων μετοχών, καταβολή ιδρυτικού κεφαλαίου, αγορά εταιρικών ομολόγων ή μετατροπή τους σε μετοχές κ.ά.) αποτελεί ενίσχυση προς τον αποδέκτη ή απλώς πράξη του Δημοσίου το οποίο εμπλέκεται σε εμπορική δραστηριότητα και ενεργεί ως ιδιώτης επενδυτής υπό κανονικές συνθήκες αγοράς.

3. Κατηγορία C (C1+C2)

Η τρίτη κατηγορία (C) καλύπτει τη μορφή χαμηλότοκου δανείου που χορηγείται από δημόσιες αρχές σε επιχειρήσεις (C1) ή φορολογικής διευκόλυνσης (C2) στις οποίες το στοιχείο ενίσχυσης συνίσταται στους τόκους που εξοικονομούνται από τον αποδέκτη κατά την περίοδο για την οποία το χορηγούμενο κεφάλαιο τίθεται στη διάθεσή του.

4. Κατηγορία D1

Η τελευταία κατηγορία (D1) καλύπτει τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τη μορφή κρατικών εγγυήσεων. Το ύψος της ενίσχυσης (D1A) είναι κατά κανόνα πολύ χαμηλότερο από τα ονομαστικά ποσά, δεδομένου ότι αντιστοιχεί στο όφελος που λαμβάνει ο αποδέκτης σε τιμές χαμηλότερες από τις τιμές της αγοράς (π.χ. η εξασφάλιση δανείου με χαμηλότερο επιτόκιο από το επιτόκιο της αγοράς ως αποτέλεσμα μίας κυβερνητικής εγγύησης).

III. Πηγές των δεδομένων και αξιολόγηση του στοιχείου ενίσχυσης

Γενικά, το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων εκφράζεται σε όρους τρέχουσας δαπάνης (ή πραγματικής απώλειας εσόδων στο πλαίσιο των φορολογικών δαπανών). Όπου απαιτήθηκε οι ενισχύσεις μετατράπηκαν σε ισοδύναμα επιχορήγησης.

Τα στοιχεία για τη Στατιστική Έρευνα έχουν συλλεγεί με βάση τις ετήσιες αναλυτικές εκθέσεις που υποβλήθηκαν στο Γραφείο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων από τις διάφορες Αρμόδιες Αρχές.

Τα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην Έρευνα λήφθηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών:

- Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές
- Η προστιθέμενη αξία του κάθε τομέα
- Το συνολικό εργατικό δυναμικό
- Το σύνολο των εργαζομένων σε κάθε τομέα
- Οι συνολικές κυβερνητικές δαπάνες

Προγράμματα κρατικών ενισχύσεων/ ατομικές ενισχύσεις που βρίσκονταν σε ισχύ εντός του 2007 κατά Αρμόδια Αρχή

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
1	Κρατική χορηγία προς το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	3.380.000	3.380.000
2	Σχέδιο καταβολής χορηγημάτων για συμμετοχή στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του ΜΙΜ (Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης)	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	6.000	5.714
3	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στο εξωτερικό	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	32.738	-
4	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης - Συνήθη	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1.341.590	1.341.200
5	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης ζωτικής σημασίας	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	469.349	670.919
6	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα αρχικής κατάρτισης - ταχύρρυθμα	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	47.952	96.938
7	Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στο εξωτερικό	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	424.409	580.166
8	Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στην Κύπρο	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	2.211.956	1.833.183
9	Πρόγραμμα ανάπτυξης του κυπριακού κινηματογράφου	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	358.766	482.157
10	Οικονομική ενίσχυση του φορέα "Pafos Aphrodite Festival Cyprus" για διοργάνωση του φεστιβάλ "Αφροδίτη" Πάφου	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	175.000	30.000
11	Ανάπτυξη της κυπριακής οικοτεχνίας / χειροτεχνίας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	538.460	554.600
12	Χορηγία στο Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων	Υπουργείο Εσωτερικών	626.496	695.249
13	Πρόγραμμα επιχορηγήσεων οργανωμένων φορέων και ατόμων για την ανάπτυξη του πολιτισμού της Κύπρου	Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	200.861	250.000

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
14	Χορηγία στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	Υπουργείο Εσωτερικών	14.700.000	14.880.000
15	Σχέδιο χορηγιών για εξοικονόμηση ενέργειας και ενθάρρυνση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	80.384	286.953
16	Αναπτυξιακό πρόγραμμα για το μεταποιητικό τομέα σε περιοχές της υπαίθρου	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	3.467.285	1.709.675
17	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για τεχνολογική αναβάθμιση του μεταποιητικού τομέα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	3.554.201	1.720.903
18	Αποπληρωμή παλαιών δανείων του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ρ.Ι.Κ.)	Υπουργείο Εσωτερικών	1.000.000	820.000
19	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για ενίσχυση της εργαστηριακής υποδομής στην Κύπρο	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	125.166	296.363
20	Σχέδιο παροχής κινήτρων για πρόσληψη ατόμων με σοβαρή αναπηρία στον ιδιωτικό τομέα	Τμήμα Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	-	67.001
21	Σχέδιο παροχής κινήτρων για πρόσληψη ατόμων με αναπηρία (ανεξαρτήτως βαθμού) στον ιδιωτικό τομέα	Τμήμα Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	-	-
22	Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Κύπρου - Ελλάδας	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	40.875	-
23	Σχέδιο ενθάρρυνσης ηλεκτροπαραγωγής από βιομάζα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
24	Σχέδιο επιχορήγησης επιχειρήσεων/ οργανισμών για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας με ευέλικτες ρυθμίσεις	Κέντρο Παραγωγικότητας	-	45.820
25	Σχέδιο επιδότησης θέσεων εργασίας για λήπτες δημόσιου βοηθήματος στον ιδιωτικό τομέα	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	-	1.623
26	Διακρατική συνεργασία Κύπρου - Ρουμανίας	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	-	12.391

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
27	Διακρατική συνεργασία Κύπρου - Σλοβενίας	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	-	28.745
28	Σχέδιο χορηγιών για ενθάρρυνση της αξιοποίησης της βιομάζας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
29	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης - Διοργάνωσης ΑνΑΔ	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	11.611	14.075
30	Σχέδιο ενισχύσεων για την τεχνολογική αναβάθμιση των κοινοπραξιών Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων με έμφαση στην ανάπτυξη της εμπορίας και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων	Υπουργείο Οικονομικών	-	-
31	Σχέδιο χορηγιών για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
32	Διακρατική συνεργασία Κύπρου - Αιγύπτου	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	-	-
33	Διακρατική συνεργασία Κύπρου - Γαλλίας	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	-	-
34	Πρόγραμμα "Eurostars"	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	-	-
35	Συμπληρωματικό σχέδιο για τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	223.026	625.368
36	Επιδότηση ενοικίου βιομηχανικής περιοχής Αθηνών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	9.048	9.048
37	Επιδότηση ενοικίου βιομηχανικής περιοχής Στροβόλου	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	1.447	1.447
38	Επιδότηση ενοικίου βιομηχανικής περιοχής Ύψωνα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	26.163	26.163
39	Επιδότηση α) ενοικίου οικοπέδων στην Ελεύθερη Ζώνη της Λάρνακας β) παροχής ηλεκτρικού ρεύματος γ) παροχής τηλεφωνικών γραμμών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
40	Επιδότηση ενοικίου επέκτασης βιομηχανικής περιοχής Λεμεσού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
41	Επιδότηση ενοικίου επέκτασης βιομηχανικής περιοχής Αγίου Αθανασίου (Φάση Α')	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	1.814	1.814
42	Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	19.610	11.689
43	Στελέχωση Επιχειρήσεων μέσα από την Αξιοποίηση Αποφοίτων Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	99.558	101.744

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Προγράμματα κρατικών ενισχύσεων/ατομικές ενισχύσεις στους τομείς της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής που βρίσκονταν σε ισχύ εντός του 2007, κατά Αρμόδια Αρχή

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (€)	2007 (€)
1	Πιλοτικό Σχέδιο περιφραξης των φυτειών στις οποίες προκαλούνται ζημιές από Αγρινά	Τμήμα Γεωργίας	64.495	5.633
2	Ζημιές σε γεωργικές καλλιέργειες από Αγρινά	Τμήμα Γεωργίας	40.862	51.275
3	Παραχώρηση οικονομικής βοήθειας στους καλλιεργητές που έχουν υποστεί ζημιές από Θεομηνίες	Τμήμα Γεωργίας	-	-
4	Παραχώρηση αποζημιώσεων για ζημιές από πυρκαγιές	Τμήμα Γεωργίας	-	-
5	Παραχώρηση οικονομικής βοήθειας. Ζημιές από πυρκαγιές που ξέσπασαν στη νεκρή ζώνη στις 19.5.2002 και στις 6.6.2002 στις περιοχές Μάμμαρι και Κατωκοπιά αντίστοιχα	Τμήμα Γεωργίας	-	-
6	Μέτρα στήριξης καλλιεργητών φυλλοβόλων	Τμήμα Γεωργίας	-	-
7	Μέτρα στήριξης καλλιέργειας χαρουπιών	Τμήμα Γεωργίας	-	-
8	Μέτρα στήριξης της καπνοκαλλιέργειας	Τμήμα Γεωργίας	-	-
9	Σχέδιο για εκσυγχρονισμό και βελτίωση της αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (Σχέδιο «Ομπρέλα»)	Τμήμα Γεωργίας	-	-
10	Επιδότηση καλλιεργητών / κτηνοτρόφων, λόγω αύξησης της τιμής του πετρελαίου, για την περίοδο Απριλίου 2002 - Φεβρουαρίου 2003 / Επιδότηση πετρελαίου για γεωργικούς σκοπούς	Τμήμα Γεωργίας	-	-
11	Μέτρα στήριξης της αμυγδαλοκαλλιέργειας	Τμήμα Γεωργίας	-	-
12	Μέτρα στήριξης εσπεριδοειδών	Τμήμα Γεωργίας	-	-

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
13	Σχέδιο κατά σκάλα επιδότησης εσπεριδοειδών κατά μήκος της γραμμής αντιπαράταξης και μανταρινιών περιοχής Αρακαπά	Τμήμα Γεωργίας	124.225	127.798
14	Σχέδιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής Εσπεριδοειδών (ΟΔΠΕ)	Τμήμα Γεωργίας	-	-
15	Σύνδεσμοι προστασίας φυτών	Τμήμα Γεωργίας	25.782	-
16	Σχέδιο για αντιμετώπιση του ιού της τριστεζας των εσπεριδοειδών	Τμήμα Γεωργίας	17.068	-
17	Αποζημιώσεις λόγω των μέτρων περιορισμού και εξάλειψης της κορυνοβακτηρίωσης της πατάτας (ring rot)	Τμήμα Γεωργίας	-	-
18	Σχέδιο αναδιάρθρωσης γεωργικών καλλιεργειών	Τμήμα Γεωργίας	10.693	800
19	Σχέδιο απόσυρσης πλεονασμάτων μπανανών	Τμήμα Γεωργίας	-	-
20	Σχέδιο απόσυρσης πλεονασμάτων μήλων	Τμήμα Γεωργίας	-	-
21	Σχέδιο παροχής κυβερνητικής χορηγίας στους εξαγωγείς για βελτίωση της συσκευασίας / μεταφοράς λαχανικών, πεπονοειδών και φράουλας που προορίζονται για εξαγωγή	Τμήμα Γεωργίας	-	-
22	Σχέδιο ενίσχυσης λόγω μείωσης της τιμής του ελαιολάδου	Τμήμα Γεωργίας	-	-
23	Ενοποιημένο Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας (ΕΣΑΚ)	Τμήμα Γεωργίας	-	-
24	Ενοποιημένο Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας (ΕΣΑΚ)/ Σκέλος Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Ανάπτυξης / Μετακίνηση Οχληρών Κτηνοτροφικών Υποστατικών	Τμήμα Γεωργίας	413.392	576.255
25	Σχέδιο επιδότησης μοσχαριών για σφαγή σε νεαρή ηλικία	Τμήμα Γεωργίας	-	-
26	Σχέδιο γενετικής βελτίωσης υφιστάμενου ζωικού πληθυσμού	Τμήμα Γεωργίας	-	-
27	Χρηματοδότηση διασωληνώσεων άρδευσης, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων	Τμήμα Γεωργίας	-	-

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
28	Σχέδιο κατασκευής εγχειοβελτιωτικών έργων για τη διατήρηση του εδάφους ή και γεωργική ανάπτυξη	Τμήμα Γεωργίας	-	-
29	Ενοίκιο κτηνοτροφικών περιοχών	Τμήμα Γεωργίας	43.248	37.159
30	Αναθεωρημένο σχέδιο για βιολογική (οργανική) παραγωγή γεωργικών προϊόντων	Τμήμα Γεωργίας	-	-
31	Αγορά ζώων και πτηνών	Τμήμα Γεωργίας	-	-
32	Έκτακτη οικονομική βοήθεια στους δικαιούχους εσπεριδοκαλλιεργητές του αρδευτικού τμήματος «Χαλκοκόλυμπος» που βρίσκεται στην περιοχή Πάνω Λευκάρων για ζημιές που έχουν υποστεί λόγω χρήσης του νερού του φράγματος Πάνω Λευκάρων για κατάσβεση πυρκαγιάς και για ύδρευση της Λευκωσίας το 2000	Τμήμα Γεωργίας	-	-
33	Παροχή νερού άρδευσης σε καταναλωτές σε τιμή πώλησης πιο κάτω από το πραγματικό κόστος	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	407.751	306.000
34	Εγκατάσταση ατομικών υδρομετρητών και ομαδικών φίλτρων νερού σε καταναλωτές / αρδευτές σε τιμή πώλησης πιο κάτω του πραγματικού κόστους	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	45.300	5.520
35	Παροχή ανακυκλωμένου νερού σε καταναλωτές, σε τιμή πιο κάτω από το πραγματικό κόστος	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	83.702	290.000
36	Παροχή νερού σε κτηνοτρόφους σε τιμή πώλησης πιο κάτω του πραγματικού κόστους ή/και δωρεάν	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	1.217	1.200
37	Παροχή δικαιώματος άντλησης νερού από υπόγειους υδροφορείς σε καταναλωτές δωρεάν ή σε τιμή πιο κάτω από το πραγματικό κόστος εμπλουτισμού των υδροφορέων	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	-	-
38	Κυβερνητική συνεισφορά για την εκτέλεση δευτερευόντων αρδευτικών έργων προς όφελος αρδευτικών τμημάτων	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	895.010	590.000

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
39	Εκμίσθωση δασικής γής από το δάσος «Ορεινές» στη χωριτική αρχή Αρχιμανδρίτας με σκοπό την ανάπτυξη της σαν βοσκότοπου	Τμήμα Δασών	1.093	1.563
40	Εκμίσθωση δασικής γης στο Τρόοδος	Τμήμα Δασών	-	-
41	Αξιοποίηση δασικής γης από αγρότες	Τμήμα Δασών	-	-
42	Διάθεση πλεονασμάτων ελαιολάδου	Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων	-	-
43	Ενίσχυση για την πληρωμή ασφαλιστρών	Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης	2.110.091	1.911.022
44	Παροχή διευκολύνσεων σε κοινότητες, αρδευτικούς συνδέσμους, αρδευτικά τμήματα, ιδιώτες μελετητές, εργολάβους και άλλα κυβερνητικά τμήματα δωρεάν	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	-	-
45	Καθεστώς κρατικών ενισχύσεων για ενέργειες προώθησης και διαφήμισης των γεωργικών προϊόντων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	924.564	539.265
46	Σχέδιο για καταβολή κρατικής ενίσχυσης προς το Σύνδεσμο Εκτροφένων Βοοειδών Holstein - Friesian	Τμήμα Γεωργίας	2.400	7.463
47	Σχέδιο συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας ζωικών αποβλήτων από την εταιρεία Sigan Management	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	-	1.466.479
48	Σχέδιο παροχής οικονομικής ενίσχυσης στους Συνδέσμους Προστασίας Φυτών	Τμήμα Γεωργίας	-	57.118

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
49	Αποζημιώσεις/ ενίσχυση κτηνοτρόφων λόγω αφθώδους πυρετού	Τμήμα Γεωργίας	-	449.871
50	Αποζημιώσεις/ ενίσχυση κτηνοτρόφων για την απώλεια εισοδήματος που προκύπτει από τους κτηνιατρικούς περιορισμούς που έχουν τεθεί λόγω αφθώδους πυρετού	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	-	111.743

Προγράμματα ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) που βρίσκονταν σε ισχύ εντός του 2007, κατά Αρμόδια Αρχή

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
0	Ατομικές Ενισχύσεις		294.912	697.906
1	Επιχειρήσεις/ Βιομηχανίες Κυπριακών προϊόντων οι οποίες συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	173.558	213.666
2	Επιχειρήσεις/ Βιομηχανίες Κυπριακών προϊόντων οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις του εξωτερικού που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	459.695	610.752
3	Σχέδιο Ενίσχυσης Υποδομής Κατάρτισης	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	78.519	192.493
4	Ενισχύσεις σε παραγωγούς/ βιομηχάνους /εξαγωγείς για διερεύνηση ξένων αγορών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	5.160	882
5	Ενισχύσεις σε εξαγωγείς υπηρεσιών για διερεύνηση ξένων αγορών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	7.965	1.302
6	Ενισχύσεις σε εξαγωγείς υπηρεσιών οι οποίοι συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις του εξωτερικού που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	16.791	30.462
7	Ενισχύσεις σε εξαγωγείς υπηρεσιών οι οποίοι συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	66.889	5.240
8	Σχέδιο επιχορήγησης για τη δημιουργία, αναβάθμιση ή /και συμπλήρωση αθλητικών εγκαταστάσεων με στόχο την ανάπτυξη και προώθηση του αθλητικού τουρισμού	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	24.396	6.990
9	Πρόγραμμα ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	58.834	234.200
10	Ελεύθερη ζώνη Λάρνακας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	4.170	54.312

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
11	Σχέδιο επιχορήγησης αδειούχων ξεναγών που εξασφαλίζουν άδεια ξενάγησης σε γλώσσες που υπάρχει έλλειψη	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	-	2.385
12	Σχέδιο κυβερνητικών εγγυήσεων για δανειοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	2.670	4.084
13	Βιομηχανική περιοχή Ύψωνα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	115.086	7.026
14	Πρόγραμμα δημιουργίας νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας μέσω των εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	272.893	248.317
15	Σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης 2004-2006 (Ενθάρρυνση και ενίσχυση χειροτεχνικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας από κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων)	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	320.051	186.647
16	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών de minimis για εργαστηριακό έλεγχο στο εξωτερικό	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	125.404
17	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για το σύστημα HACCP για τρόφιμα και ποτά	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	292.814	163.463
18	Πρόγραμμα δημιουργίας και λειτουργίας εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	19.000
19	Πρόγραμμα ενίσχυσης της νεανικής επιχειρηματικότητας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	85.144	143.676
20	Σχέδιο επιχορήγησης αθλητικών εγκαταστάσεων	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	28.500	64.500
21	Χορηγία προς επιχειρηματικούς συνδέσμους εγγεγραμμένους στο ΚΕΒΕ	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	40.000

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
22	Σχέδιο παροχής συμβουλών, καθοδήγησης και κατάρτισης εργαζομένων σε μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1- 4 άτομα	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	-	224.411
23	Παραχώρηση χορηγιών σε αιτητές του σχεδίου παροχής χορηγιών για εξοικονόμηση ενέργειας και ενθάρρυνση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	149.692	406.195
24	Τέλη απόρριψης λυμάτων στο σταθμό επεξεργασίας οικιακών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων Βαθιάς Γωνιάς	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	31.136	58.659
25	Σχέδιο παροχής χορηγιών προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις για προώθηση εναλλακτικών οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	670.875	700.124
26	Ενίσχυση de minimis για εφαρμογή συστημάτων ISO 9001:2000, ISO 14001, OHSAS 18001:1999, HACCP και GREEN GLOBE 21 σε ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κέντρα αναψυχής	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	139.500	5.900
27	Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας προς τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ)	Υπουργείο Οικονομικών	5.500.000	5.500.000
28	Σχέδιο χορηγίας για ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	Υπουργείο Εσωτερικών	-	36.011
29	Πρόγραμμα αναζωογόνησης περιοχών πράσινης γραμμής Λευκωσίας σε καταστημάτων στην περιοχή της παλιάς Λευκωσίας για τον εξωραϊσμό των προσόψεων και διαμόρφωση /ανακαίνιση εσωτερικών χώρων και καταστημάτων	Υπουργείο Εσωτερικών	55.783	259.321
30	Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για εκμίσθωση βιομηχανικών οικοπέδων στη Β' βιομηχανική περιοχή Πάφου	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	16.600	7.070

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
31	Ενίσχυση de minimis για εφαρμογή συστημάτων ISO 9001:2000, ISO 14001, OHSAS 18001:1999 και ISO 22000 σε ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κέντρα αναψυχής	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	31.700	53.200
32	Σχέδιο επιχορήγησης μέρους του κόστους για ανακαίνιση των υφιστάμενων κοινόχρηστων χώρων υγιεινής κέντρων αναψυχής	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	-	168.844
33	Συμμετοχή του Κέντρου Παραγωγικότητας στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα "Training Support to Cypriot SMEs to Go Online: Know - How Transfer From Greece to Cyprus"	Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου	-	8.366
34	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για το σύστημα HACCP για τρόφιμα και ποτά	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	298.316
35	Σχέδιο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας προς εταιρείες/επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις που πραγματοποιούνται στην εσωτερική αγορά και τρίτες χώρες	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	178.755
36	Ενίσχυση de minimis για εφαρμογή συστημάτων ISO 9001:2000, ISO 14001, OHSAS 18001:1999 και HACCP σε ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κέντρα αναψυχής	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	-	71.500
37	Σχέδιο επιχορήγησης εργοληπτικών επιχειρήσεων για την αναβάθμιση του εξοπλισμού τους - 2007	Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου	-	458.201
38	Ενισχύσεις σε επιχειρήσεις του κλάδου ανάπτυξης γης, οι οποίες συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	11.820
39	Ενισχύσεις σε εξαγωγείς υπηρεσιών, οι οποίοι συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	13.172

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2006 (£)	2007 (£)
40	Ενισχύσεις σε εξαγωγείς υπηρεσιών για διερεύνηση ξένων αγορών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	7.846
41	Ενισχύσεις σε παραγωγούς / βιομήχανους/ εξαγωγείς για διερεύνηση ξένων αγορών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	3.765
42	Δημιουργία νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας μέσω των εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	69.070
43	Σχέδιο επιχορήγησης για τη δημιουργία, αναβάθμιση ή και συμπλήρωση αθλητικών εγκαταστάσεων με στόχο την ανάπτυξη και προώθηση του αθλητικού τουρισμού	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	-	49.722
44	Παροχή ενίσχυσης ή σπονός σημασίας στους πληγέντες από τις πυρκαγιές του Ιουνίου 2007	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	-	98.198
45	Σχέδιο παραχώρησης αποζημιώσεων για τις ζημιές από αντίξοες καιρικές συνθήκες που δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης για την περίοδο Απριλίου 2004 - Δεκεμβρίου 2005	Τμήμα Γεωργίας	-	381.223
46	Σχέδιο παραχώρησης ενισχύσεων ή σπονός σημασίας στους αιγοπροβατοτρόφους	Τμήμα Γεωργίας	-	1.354.248
47	Σχέδιο παροχής βοήθειας προς τους ψαράδες για ζημιές που προκαλούνται από δελφίνια	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	-	304.646

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
OFFICE OF THE COMMISSIONER FOR STATE AID CONTROL

Υπουργείο Οικονομικών, 1439 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ. +357 22601219, Φαξ: +357 22 602753
E-mail: commissioner@publicaid.gov.cy
www.publicaid.gov.cy